

DEBRECENI EGYETEM
BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR
NEVELÉS- ÉS MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI INTÉZET
MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI ÉS HUMÁN TANULMÁNYOK
TANSZÉK

Helyi értékek és közösségi identitás Tiszalőkön

Az amatőr művészeti és művelődő közösségek szerepe

SZAKDOLGOZAT

Készítette: Tölgyesi Attiláné Kulturális mediáció MA szak

Témavezető: Dr. Fintor Gábor
egyetemi adjunktus

Debrecen
2026

Debrecen, 2026

Plágium - Nyilatkozat

Szakdolgozat készítésére vonatkozó szabályok betartásáról nyilatkozat

Alulírott Tölgyesi Attiláné (Neptunkód: EXIZJA) jelen nyilatkozat aláírásával kijelentem, hogy a

Helyi értékek és közösségi identitás Tiszalőkön Az amatőr művészeti és művelődő közösségek szerepe

című szakdolgozat/diplomamunka

(a továbbiakban: dolgozat) önálló munkám, a dolgozat készítése során betartottam a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. szabályait, valamint az egyetem által előírt, a dolgozat készítésére vonatkozó szabályokat, különösen a hivatkozások és idézések tekintetében.

Kijelentem továbbá, hogy a dolgozat készítése során az önálló munka kitétel tekintetében a konzulens, illetve a feladatot kiadó oktatót nem tévesztettem meg.

Kijelentem, hogy az elektronikusan feltöltött és a papír alapú dokumentum mindenben megegyezik. (TVSZ 24.§ (8). alapján)

Jelen nyilatkozat aláírásával tudomásul veszem, hogy amennyiben bizonyítható, hogy a dolgozatot nem magam készítettem vagy a dolgozattal kapcsolatban szerzői jogsértés ténye merül fel, a Debreceni Egyetem megtagadja a dolgozat befogadását és ellenem fegyelmi eljárást indíthat.

A dolgozat befogadásának megtagadása és a fegyelmi eljárás indítása nem érinti a szerzői jogsértés miatti egyéb (polgári jogi, szabálysértési jogi, büntetőjogi) jogkövetkezményeket.

.....Tölgyesi Attiláné.....

hallgató

Debrecen, 2026. március 25.

Absztrakt

A szakdolgozat Tiszalök város amatőr művészeti és művelődő közösségeit vizsgálja, különös tekintettel azok helyi identitást erősítő és értékőrző szerepére. A kutatás aktualitását a vidéki kistelepülések előtt álló 21. századi kihívások – a demográfiai fogyás, a fiatalok elvándorlása és a digitális izoláció – adják, amelyekkel szemben a közösségi kohézió és a lokális öntudat jelenthet megtartó erőt.

A dolgozat elméleti része tisztázza a helyi társadalom, a társadalmi tőke és a kulturális örökség fogalmi összefüggéseit, bemutatva a magyarországi értéktár-mozgalom alulról építkező rendszerét. A település bemutatása során Tiszalök sajátos földrajzi és történelmi helyzete kerül előtérbe, hangsúlyozva a Tisza folyó és a Vízerőmű identitásformáló jelentőségét.

Az empirikus kutatás vegyes módszertannal készült: egy 102 fős kérdőíves felmérés és 14 félig strukturált interjú segítségével tárta fel a helyi közösségi élet dinamikáját. Az eredmények igazolják, hogy a város legfontosabb értékei a természeti adottságok, míg a közösségi élet legfőbb motorjai a Tiszalöki Népzenei Együttes és a Tiszalöki Mámor-Dal-Tánc-Színház Egyesület.

A kutatás rávilágított, hogy az amatőr művészeti részvétel jelentős mértékben növeli a tagok mentális jóllétét és társadalmi integrációját, ugyanakkor komoly kihívásként azonosította az utánpótlás nevelését és a fiatalok bevonásának nehézségeit. A dolgozat következtetései és javaslatai a digitális marketing modernizálására, a generációk közötti híd megerősítésére és a fenntartható intézményi-civil együttműködés fejlesztésére fókuszálnak, hozzájárulva a helyi kulturális stratégia megalapozásához.

Kulcsszavak: helyi identitás, közösségi kohézió, kulturális örökség, amatőr művészet, közösségi részvétel

Abstract

This thesis examines the amateur arts and cultural communities of the town of Tiszalök, with a particular focus on their role in strengthening local identity and preserving cultural values. The relevance of this research stems from the 21st-century challenges facing small rural communities—demographic decline, the exodus of young people, and digital isolation—against which community cohesion and local identity can serve as a stabilizing force.

The theoretical part of the thesis clarifies the conceptual relationships between local society, social capital, and cultural heritage, presenting the bottom-up system of the Hungarian repository movement. In the presentation of the settlement, Tiszalök's unique geographical and historical context is highlighted, emphasizing the identity-forming significance of the Tisza River and the hydroelectric power plant.

The empirical research was conducted using a mixed-methods approach: it explored the dynamics of local community life through a questionnaire survey of 102 respondents and 14 semi-structured interviews. The results confirm that the town's most important assets are its natural features, while the primary drivers of community life are the Tiszalök Folk Music Ensemble and the Tiszalök Mámor Song-Dance-Theater Association.

The research highlighted that participation in amateur arts significantly enhances members' mental well-being and social integration, while also identifying the training of the next generation and the difficulties in engaging young people as major challenges. The thesis's conclusions and recommendations focus on modernizing digital marketing, strengthening intergenerational bridges, and developing sustainable institutional-civil society cooperation, thereby contributing to the foundation of a local cultural strategy.

Keywords: local identity, community cohesion, cultural heritage, amateur arts, community participation

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	1
1.1 A téma bemutatása, aktualitása és fontossága	1
1.2 A dolgozat célkitűzései és fő kutatási kérdései	2
1.3 A dolgozat szerkezete és módszertani áttekintése	2
2. Elméleti háttér. a helyi értékek és a közösségek szerepe.....	3
2.1 A helyi társadalom és a kistelepülések fogalma	3
2.2 A kistelepülések sajátosságai és kihívásai a 21. században.....	4
2.2.1 Helyi értékek és kulturális örökség.....	5
2.3 Az amatőr művészet és a művelődő közösségek elmélete	8
2.4 A civil szerveződések és egyesületek szerepe a helyi kultúrában	9
3. Tiszalök bemutatása és kulturális környezete.....	10
3.1 Tiszalök földrajzi, történelmi és társadalmi áttekintése.....	10
3.1.1 A Tisza és a település térbeli sajátosságai	11
3.1.2 A tiszalöki intézményrendszer és a közösségi élet keretei	12
4. Empirikus kutatás és eredmények.....	14
4.1 A kutatás céljai és módszertani keretei.....	14
4.2 A kvalitatív (interjúk) és a kvantitatív (kérdőív) módszerek bemutatása	15
4.3 Mintavétel és az adatgyűjtés menete	16
4.3.1 Mintavétel, adatgyűjtés és adatelemzés	16
4.3.2 A kérdőíves minta jellemzői	18
4.4 A tiszalöki amatőr művészeti és művelődő közösségek feltérképezése	19
4.5 A kérdőíves felmérés eredményei: A lakosság véleménye a helyi értékekről	20
4.5.1 Tiszalök legfontosabb helyi értékei a lakosság szemszögéből	20
4.6 Az interjúk eredményei: A közösségek szerepe és a helyi identitás.....	36
4.6.1 A közösségek tagjainak motivációi és a csoport kohéziós ereje	36

5. A kutatási eredmények összegzése	56
5.1 Következtetések és javaslatok	57
6. Összefoglalás	58
7. Felhasznált irodalom.....	60
8. Melléklet	63
8.1 Ábrajegyzék.....	63
8.2 A kutatási kérdőív	64
8.3 Nyilatkozatok.....	70

1. BEVEZETÉS

1.1 A téma bemutatása, aktualitása és fontossága

Tiszalök városához személyes és szakmai szálon is kötődöm: itt éltem, tanultam, és négy évtizeden keresztül a helyi kulturális élet aktív szereplője voltam. Hosszú éveken át irányítottam a Városi Könyvtár és Művelődési Ház tevékenységét, valamint részt vettem több amatőr művészeti közösség munkájában. Ez a közvetlen tapasztalat lehetőséget adott arra, hogy belülről lássam a kisvárosi kulturális élet dinamikáját és a közösségek értékteremtő szerepét.

A globalizáció, a demográfiai változások és a fiatalok elvándorlása egyre nagyobb kihívás elé állítják a vidéki közösségeket. A helyi identitás és a közösségi kohézió megerősítése ebben a környezetben kulcsfontosságú a társadalmi fenntarthatóság szempontjából (Csurgó & Szatmári, 2014). Az amatőr művészeti és művelődő közösségek olyan lokális „kulturális mikrorendszerek”, amelyek nemcsak az alkotás örömét biztosítják, hanem a közösségi integráció és a helyi értékmegőrzés motorjai is (Závogyán, 2022).

A dolgozat középpontjában Tiszalök város amatőr művészeti és művelődő közösségeinek vizsgálata áll. A kutatás célja annak feltárása, hogyan járulnak hozzá ezek a közösségek a helyi identitás erősítéséhez, a kulturális örökség ápolásához és a társadalmi összetartozás fenntartásához. A település sajátos földrajzi helyzete – a Tisza közelsége és a gazdag természeti környezet –, valamint hagyományörző múltja egyedülálló háttérrel ad a vizsgálathoz.

A szakirodalom több irányból vizsgálta már a kistelepülések kulturális és közösségi életét (Beluszky, 2001; Vercseg, 2016), azonban egy-egy konkrét településre, különösen egy kisvárosra irányuló, részletes, empirikus vizsgálat ritka. A dolgozat újszerűsége éppen ebben rejlik: az elméleti megközelítést helyi tapasztalatokkal és primer kutatási adatokkal kapcsolja össze.

A kutatás eredményei nemcsak tudományos szempontból relevánsak, hanem gyakorlati hasznosíthatósággal is bírnak. A feltárt összefüggések segíthetik a települési önkormányzatot, a kulturális intézményeket és a civil szervezeteket abban, hogy hosszú távon fenntartható stratégiákat alakítsanak ki a közösségi élet fejlesztésére. A dolgozat tehát hozzájárul a kulturális mediáció, a közösségfejlesztés és a nem formális tanulás aktuális diskurzusához, valamint a helyi kulturális politika megalapozásához.

1.2 A dolgozat célkitűzései és fő kutatási kérdései

A kutatás alapvető célja Tiszalök helyi értékeinek és amatőr művészeti közösségeinek feltérképezése, különös tekintettel ezek közösségformáló és identitáserősítő funkcióira.

A vizsgálat során a következő kérdésekre keresem a választ:

Milyen szerepet töltenek be az amatőr művészeti és művelődő közösségek Tiszalök kulturális és társadalmi életében?

Hogyan járulnak hozzá ezek a közösségek a helyi identitás kialakításához és fenntartásához?

Milyen módon segíti a kulturális örökség és a helyi értékek ismerete a közösségi kohézió megerősítését?

Milyen tendenciák figyelhetők meg az amatőr közösségek és az intézményi háttér (különösen a Városi Könyvtár és Művelődési Ház) együttműködésében?

Milyen fejlesztési irányok támogathatják a közösségek hosszú távú fennmaradását és hatásukat a helyi társadalomra?

1.3 A dolgozat szerkezete és módszertani áttekintése

A dolgozat négy fő egységre tagolódik. Az első fejezet a téma bevezetését, a célok és kutatási kérdések meghatározását tartalmazza. A második fejezet részletesen bemutatja az elméleti keretet, amely kiterjed a helyi társadalom, a közösségek, a lokális identitás és az amatőr művészetek fogalmi és funkcionális összefüggéseire.

A harmadik fejezet Tiszalök települést, annak intézményrendszerét és kulturális környezetét ismerteti, különös hangsúllyal a Városi Könyvtár és Művelődési Ház szerepére. A negyedik egység az empirikus kutatás eredményeit tartalmazza: a kérdőíves felmérések és interjúk elemzését, valamint következtetéseket és fejlesztési javaslatokat fogalmaz meg.

A kutatás módszertana vegyes megközelítésen alapul: a kvantitatív kérdőíves felmérést kvalitatív interjúk egészítik ki. E két módszer kombinációja lehetővé teszi, hogy a helyi közösségi élet mennyiségi jellemzői mellett a mélyebb motivációs és kulturális struktúrák is feltáruljanak (Dudás, 2015).

2. ELMÉLETI HÁTTÉR. A HELYI ÉRTÉKEK ÉS A KÖZÖSSÉGEK SZEREPE

2.1 A helyi társadalom és a kistelepülések fogalma

A helyi társadalom fogalmát a szociológiai és társadalomföldrajzi szakirodalom olyan funkcionális és térbeli közösséggként határozza meg, amelyet a kölcsönös függőségi viszonyok, a közös értékrend és az interperszonális kapcsolatok sűrű hálózata tart fenn (Böhm, 2006). E közösség nem pusztán az intézményes keretek között élő lakosság statisztikai összessége, hanem dinamikusan szerveződő társadalmi rendszer, amely önálló érdekérvényesítésre és önszerveződésre képes.

A helyi társadalom működésének megértéséhez elengedhetetlen a társadalmi tőke fogalmának figyelembevétele is. A kapcsolati hálók, a bizalom és a kölcsönös együttműködés olyan erőforrások, amelyek jelentősen hozzájárulnak a közösségek stabilitásához és fejlődőképességéhez (Bourdieu, 1986). A kistelepülések esetében ezek a kapcsolatok gyakran szorosabbak és személyesebbek, ami elősegíti az önszerveződést és a közösségi kezdeményezések létrejöttét (Bodnár, 2003; Csizmadia, 2009).

A helyi társadalom működőképességét nagymértékben befolyásolja a lakosság részvételisége és a civil szféra aktivitása. Pálné Kovács (2008) a helyi kormányzás kontextusában hangsúlyozza, hogy a közösségi együttműködés, valamint a kulturális és adminisztratív intézmények közötti koordináció teremti meg a település életképességét.

A kistelepülésekre jellemző kettősség – a hagyományos, bizalmon alapuló társadalmi működés és a modern globalizációs hatások egyidejű jelenléte – sajátos adaptációs stratégiákat hív életre. Ezek a közösségek a demográfiai erózió, a gazdasági szerkezetváltozás és a digitális szakadék kihívásai mellett igyekeznek megőrizni kulturális identitásukat és társadalmi kohéziójukat. Enyedi (1996) már a kilencvenes években felhívta a figyelmet arra, hogy a regionális lemaradás nemcsak gazdasági, hanem társadalmi és kulturális szerkezetprobléma is.

Beluszky (2001) a magyar településhálózat vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy a kisvárosok és nagyközségek képezik a helyi társadalom stabil tartópillérét, mert képesek mind a falusi, mind a városias funkciók egy részét betölteni. Az ilyen közösségek fennmaradásának záloga a helyi erők és hagyományok megújítására épülő alkalmazkodóképesség (Vercseg, 2016).

2.2 A kistelepülések sajátosságai és kihívásai a 21. században

A 21. századi kistelepülések helyzetét egyfajta kettősség jellemzi: miközben a technológiai és közlekedési fejlődés új lehetőségeket nyit a modernizáció irányába, a globalizáció és a városiasodás felgyorsulása a periférikus térségek elsorvadását kockáztatja. A demográfiai fogyás és a fiatal, képzett korosztály elvándorlása fokozatosan gyengíti a közösségi szövetet (Bodnár, 2003).

A kistelepülések jövője egyre inkább a helyi erőforrások tudatos hasznosításán alapul. A kulturális örökség, a helyi hagyományok és a közösségi aktivitás nemcsak identitásképző tényezők, hanem gazdasági potenciált is hordoznak, különösen a kulturális turizmus és a helyi fejlesztések területén (Madarász, 2020; Lin et al., 2024).

A helyi gazdaság funkcióvesztése mellett a társadalmi tőke eróziója – a bizalom, az együttműködés és az önkéntesség csökkenése – jelenti a legsúlyosabb problémát. E veszteségek ellensúlyozására a településeknek a helyi identitás, az értékfeltárás és a közösségi részvétel erősítése jelenti az egyik lehetséges stratégiát (Csurgó & Szatmári, 2014).

Bodnár (2003) kutatásai alapján a vidéki társadalmak átalakulása során gyakran a kulturális közösségek maradnak az utolsó olyan intézményes keretek, amelyek képesek integrálni a helyi lakosságot. A kulturális és művelődő közösségek ezért kulcsszerepet játszanak a társadalmi kohézió fenntartásában.

A kistelepülések tehát nem csupán földrajzi kategóriák, hanem kulturális és értékközösségek is, amelyek túlélését az határozza meg, mennyire képesek egyensúlyt teremteni a hagyomány és modernitás között (Beluszky, 2001; Vercseg, 2016).

A lokális identitás és a társadalmi kohézió jelentősége

A lokális identitás és a társadalmi kohézió a helyi társadalom fenntarthatóságának alapfeltételei. A lokális identitás a közösség azonosságtudata, amely a közös múltból, a közösségi élményekből és a térhez való kötődésből táplálkozik (Csurgó & Szatmári, 2014).

Pierre Bourdieu (1986) társadalmi tőke-elmélete rámutat, hogy a közösségben rejlő bizalom és a kölcsönös elismerés rendszere képezi az együttműködés alapját. Ahol ez a társadalmi tőke magas, ott az innováció, az önszerveződés és az önszervezés is hatékonyabban működik.

A lokális identitás erősödésében kiemelt szerepet játszanak a közösségi élmények és a közösen megélt kulturális események. A közösségi részvétel lehetőséget ad az egyének számára, hogy aktív alakítóivá váljanak saját társadalmi környezetüknek, ami hosszú távon növeli a közösséghez való kötődést és felelősségvállalást (Arapovics, 2016; Juhász & Kádár, 2022).

Arapovics (2016) szerint a kulturális közösségfejlesztés feladata, hogy a közösségben megerősítse azokat a kulturális és értékalapú mintákat, amelyek egyfelől identitásbázist adnak, másfelől elősegítik a társadalmi felelősségvállalást. A lokális identitás tehát nem pusztán emocionális kötődés, hanem cselekvési keret is – az a tudás és szándék, amellyel a lakosok képesek aktívan alakítani lakóhelyük jövőjét (Vercseg, 2016).

Tiszalök példája is azt mutatja, hogy a kisebb közösségek fennmaradásának kulcsa az identitás és a kohézió tudatos építése: az összetartozás érzése képes ellensúlyozni az elvándorlás, a gazdasági lemaradás és a kulturális elszigetelődés hatásait.

A lokális identitás és a közösségi részvétel kapcsolatát több hazai esettanulmány is alátámasztja, amelyek rámutatnak, hogy a közösségfejlesztési folyamatok a helyi kapcsolatok megerősítésén keresztül járulnak hozzá a társadalmi kohézió növekedéséhez (Horváth, 2023; Koncsol, 2022).

2.2.1 Helyi értékek és kulturális örökség

A kulturális örökség és a helyi értékek fogalmai gyakran egymás mellett, de eltérő jelentéstartalommal jelennek meg. A hagyomány az élő, generációk között továbbadott kulturális gyakorlatot jelöli, míg az örökség már a múlt válogatott, tudatosan őrzött elemeit jelenti (Vajda, 2016).

Magyarországon a nemzeti értékek gyűjtésének jogi keretét a 2012. évi XXX. törvény határozza meg, amely három szintet különít el: nemzeti érték, kiemelt nemzeti érték és hungarikum. E rendszer alulról építkezik: a települési értéktárak képezik az alapot, amelyekre a megyei, országos és végül a Hungarikumok Gyűjteménye épül (Tóth, Závogyán, & Bánkutiné Mihalcsik, 2017).

A helyi értékek rendszerezése és tudatos gyűjtése nemcsak a múlt megőrzését szolgálja, hanem aktív közösségi folyamatként is értelmezhető. Az értékfeltárás során a közösség tagjai közösen határozzák meg, mit tartanak fontosnak és megőrzendőnek, ami erősíti az identitást és a közösségi összetartozást (Balázs-Hübner & Takács, 2021; Bánkutiné Mihalcsik, 2023).

A helyi értékek feltárása és közösségi hasznosítása nemcsak identitáserősítő tényező, hanem a közösségi művelődés egyik alapvető eszköze is. Ezt támasztják alá azok a kutatások, amelyek a települési értéktárak és közösségi programok kapcsolatát vizsgálják (Papp, 2023; Farkas et al., 2018).

A kulturális örökség feltárása és ápolása több szinten fejti ki hatását:

Identitásképző funkcióként megerősíti az önazonosságot (Nagy, 2022).

Közösségépítő erőként teret ad az együttműködésnek és a kollektív emlékezet megőrzésének.

Gazdasági tényezőként alapot ad a fenntartható helyi turizmus számára.

A digitális korszak ugyanakkor új kihívásokat is hozott: a hagyományok gyors online terjedése fokozza az ismertséget, de egyben lazítja is az autentikus kötődéseket, növelve a fragmentálódás veszélyét. Ezért a kulturális örökség megőrzéséhez elengedhetetlen az intézmények, szakértők és helyi közösségek közötti partnerség (Závogyán, 2022).

2.2.1.1 A helyi értékek definíciója és típusai

A „helyi érték” a 2012. évi XXX. törvény értelmezésében olyan szellemi, kulturális, természeti vagy anyagi javakat jelöl, amelyek a magyar nemzeti értékpiramis alapját képezik. Ezek az adott településhez kötődő, a közösség által különösen fontosnak tartott elemek, melyek a hagyományokon, a tudáson és a tájhoz való viszonyon alapulnak.

A szakirodalom több típust különböztet meg (Nagy, 2022; Jakab & Vajda, 2016):

Természeti értékek: tájak, növény- és állatvilág, környezeti adottságok.

Történelmi értékek: műemlékek, jeles események, személyiségek emlékei.

Kulturális értékek: helyi népművészet, épített örökség, kézműves hagyományok.

Szellemi értékek: népszokások, dal- és tánc hagyományok, helyi gasztronómia.

Lovas Kiss (2014) felhívja a figyelmet arra, hogy e kategóriák értelmezése mindig helyi kontextusban történik, mivel a közösség saját referenciakerete adja meg az érték jelentését. Így ugyanaz az elem (például egy néptánc vagy étel) más-más jelentést hordozhat különböző településeken.

2.2.1.2 A helyi értékgyűjtés és -megőrzés szerepe

A helyi értékgyűjtés önmagában is közösségszervező tevékenység. Beke (2013) hangsúlyozza, hogy az értékfeltárás során a civil közösségek kollektív tudása és identitása megerősödik, miközben a múlt feldolgozása közös élménnyé válik. Ez a folyamat elősegíti a társadalmi kohéziót és csökkenti az egyéni elszigetelődést.

A magyar értéktár-mozgalom sikerének titka az alulról szerveződő szerkezet, amely lehetőséget ad a lakosságnak, hogy maga döntsön arról, mit tart saját örökségének (Závogyán, 2022). Ez a részvételi mechanizmus megerősíti a helyi önazonosságot és a közösségi felelősségvállalást.

Az értékgyűjtési folyamatok közösségi beágyazottsága kulcsfontosságú, mivel az aktív részvétel erősíti a közösségi identitást és a társadalmi együttműködést (Dohorné Kostyál, 2021).

Vajda (2016) különbséget tesz az élő hagyomány és a muzealizált örökség között: csak az előbbi képes folyamatosan új jelentéseket nyerni és alkalmazkodni a 21. századi életformákhoz. A valódi megőrzés tehát nem a múlt konzerválását, hanem annak kortárs értelmezését jelenti.

A kulturális értékek turisztikai vonzereje szintén jelentős. Tóth et al. (2017) szerint a lokális identitáson alapuló kulturális turizmus nemcsak bevételt generál, hanem növeli a lakosság helyhez kötődését és a fiatalok visszatérési hajlandóságát.

A helyi értékgyűjtés és -megőrzés így egyszerre kulturális, gazdasági és pszichológiai folyamat: megerősíti a közösség hitét saját értékeiben és jövőjében.

A kulturális örökség gazdasági hasznosítása egyre hangsúlyosabbá válik, különösen a turizmus területén. A helyi értékekre épülő fejlesztések hozzájárulhatnak a települések fenntartható fejlődéséhez, miközben erősítik a lakosság helyhez kötődését és a közösségi aktivitást (Matečić et al., 2022; Berjokkina & Kuruvilla, 2023).

2.3 Az amatőr művészet és a művelődő közösségek elmélete

Az amatőr művészet fogalma az esztétikai értékteremtés és a közösségi részvétel metszéspontján helyezkedik el. Széles értelemben minden olyan, nem hivatásos keretek között folytatott alkotó- vagy előadóművészeti tevékenységet jelent, amely a kulturális önkifejezést és a közösségi élményt szolgálja (Vitányi, 1981).

A hazai szakmai gyakorlatban a közösségi művelődés egyik meghatározó irányát a közösségvezérelt kulturális programok jelentik, amelyek célja a helyi társadalom aktivizálása és a közösségi tanulás elősegítése. E folyamatokban kiemelt szerepet játszanak a népzenei, színjátszó és hagyományőrző csoportok, amelyek a kulturális örökség élő továbbadásának színterei (Juhász & Kádár, 2022).

Az amatőr művészeti tevékenységek szerepe a közösségi művelődésben különösen hangsúlyos, mivel ezek a tevékenységek egyszerre szolgálják az önkifejezést, a közösségi élményt és a kulturális hagyományok továbbadását (Magné Szaitz, 2019).

A közösségi művelődés kortárs megközelítése hangsúlyozza, hogy az amatőr művészeti tevékenységek nem csupán kulturális produktumok létrehozására irányulnak, hanem a közösségi részvétel, az identitásépítés és a társadalmi integráció alapvető eszközei is. A közösségi művelődés intézményrendszere és gyakorlata Magyarországon az elmúlt évtizedben jelentős átalakuláson ment keresztül, amelyben kiemelt szerepet kapott az aktív részvétel és a helyi közösségek megerősítése (Budai et al., 2018; Závogyán, 2022). Az amatőr művészeti tevékenységek a közművelődés egyik legfontosabb formáját jelentik, amelyek nemcsak kulturális értékeket hoznak létre, hanem közösségi kapcsolatokat is építenek. Az ilyen jellegű tevékenységek hozzájárulnak az önkifejezéshez, a személyes fejlődéshez és a társadalmi integrációhoz (Maróti, 2014; Tóth, 2002; Závogyán, 2022).

Závogyán (2022) kiemeli, hogy az amatőr csoportok a legközvetlenebb formái a kulturális részvételnek: az alkotás nem csupán szórakozás, hanem identitásépítő és társadalmi tőkeformáló folyamat. A tevékenység során kialakuló közösségi kapcsolatok elősegítik a bizalmat, a szolidaritást és a társadalmi integráció erősödését.

A művészeti részvétel pozitív pszichológiai hatásait Dudás (2015) empirikus kutatása is alátámasztja: az alkotásban aktív résztvevők döntő többsége fokozott elégedettséget, jobb mentális jóllétet és erősebb kapcsolódási igényt él meg. Ennek okai között szerepel a „flow” élmény (Csíkszentmihályi, 1997), az önkifejezés lehetősége (Halász, 1991) és a közös alkotásból fakadó interperszonális erősödés.

A közösségi művelődés rendszereiben az amatőr művészet nemcsak az esztétikai nevelés, hanem a szociális tanulás terepe is: a csoportok horizontális tanulási formában működnek, ahol a tagok egymástól sajátítják el a tudást és normákat (Mérei, 1989). Ez a demokratikus működésforma megerősíti az aktív állampolgári részvételt és a felelősségvállalást a közösség iránt.

2.4 A civil szerveződések és egyesületek szerepe a helyi kultúrában

A civil szervezetek jelentik azt az intézményi hidat, amely az állami struktúrák és az egyéni kulturális részvétel között közvetít. Vitézy (1981) szerint a kulturális demokrácia megvalósulásának kulcsa a civil és önkéntes kezdeményezések támogatása, mert ezek képesek leggyorsabban reagálni a közösségi igényekre.

A hagyományörző és művészeti egyesületek nemcsak a kulturális javak őrzői, hanem átalakítói is: a programok, rendezvények és rituálék révén újraértelmezik a helyi tradíciókat, és biztosítják a generációk közötti tudásátadást (Halász, 1991; Pléh, 2003).

Egy jól működő civil szerveződés nemcsak kulturális termékeket hoz létre, hanem társadalmi mintát is állít: a közös célért végzett munka tanulási és közösségi tapasztalat, amely elősegíti a társadalmi bizalom és a demokratikus részvétel erősödését (Mérei, 1989).

A helyi kultúra így nem egyszerűen passzív fogyasztási forma, hanem a közösségi önkifejezés gyakorlata, amelyben a civil szféra meghatározó szerepet játszik a fenntarthatóság és az autenticitás megőrzésében.

A civil szervezetek rugalmas működésük révén képesek gyorsan reagálni a helyi közösségek igényeire, és aktív szerepet vállalnak a kulturális élet szervezésében. A közösségi kezdeményezések és az önkéntes részvétel erősítik a társadalmi kohéziót és a demokratikus részvételt (Mezei, 2020; Kozma, 2004).

Az elméleti keret bemutatása után a következő fejezet Tiszalök település konkrét társadalmi és kulturális kontextusát ismerteti.

3. TISZALÖK BEMUTATÁSA ÉS KULTURÁLIS KÖRNYEZETE

3.1 Tiszalök földrajzi, történelmi és társadalmi áttekintése

Tiszalök Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye nyugati részén, a Nyíri mezőség és a Tisza közötti átmeneti zónában fekszik. A város Nyíregyházától mintegy 30 km-re, Miskolctól mintegy 60 km-re található, így hátrányos perifériális helyzete mellett a regionális központokhoz való kapcsolódás is biztosított. Természetföldrajzilag három kistáj — a Taktaköz, a Hajdúhát és a Hortobágy pereme — találkozásánál helyezkedik el, ami jelentős ökológiai diverzitást eredményez.

A település első írásos említése 1265-ből származik. A későbbi „Nagy- és Kis-lök” néven is ismert falvak a 15–16. században olvadtak össze, majd a Tisza menti kereskedelmi útvonalak révén gyorsan fejlődni kezdtek. Már a 18. században kialakult a kompközlekedés, s a folyó átkelőhelye gazdasági és stratégiai fontosságúvá vált. A 18. század közepén Mária Terézia vásártartási jogot adományozott a településnek, amely ezzel mezővárosi rangot nyert. Bár 1893-ban elveszítette ezt a státuszt, 1992-ben ismét várossá nyilvánították (Görbedi, 1989).

A 20. század közepén a vízlépcső és a vízerőmű megépítése fordulópontra jelentett: az ipari fejlesztés új munkahelyeket teremtett, és országos jelentőségű infrastrukturális bázist hozott létre. 2017-ben a város lakossága 5200 fő körül mozgott, ezzel a régió tipikus kisvárosi kategóriájába sorolható (KSH, 2017). Demográfiai szerkezetében az országos trendek tükröződnek: az előregedés és az elvándorlás kihívásai mellett a közösségi élet szerepe felértékelődik.

A kisvárosok esetében a helyi közösségek aktivitása és a kulturális intézmények működése meghatározó szerepet játszik a település fejlődésében. A közösségi élet intenzitása közvetlenül befolyásolja a helyi identitás erősségét és a lakosság életminőségét (Beluszky, 2001; Bodnár, 2003).

3.1.1 A Tisza és a település térbeli sajátosságai

A Tisza közelsége Tiszalök meghatározó identitásképző tényezője. A 19. századi folyószabályozás eredményeként a település partján létrejött a Holt Tisza, amely ma rekreációs és természetvédelmi szempontból is kiemelt terület. A folyó és a Keleti főcsatorna találkozásánál működő vízlépcső nemcsak ipari műszaki örökség, hanem a város arculatát is meghatározó látványosság.

A Tisza a helyiek számára egyszerre veszélyforrás és természeti erőforrás. Az árvízvédelmi gátak a tájkép állandó elemei, ugyanakkor a gáton húzódó út a város jelképévé vált. A vízfolyások közelsége magas páratartalmat biztosít, kedvezve a mezőgazdaságnak és az arborétum jellegű növényzetnek. A természeti környezet ezért a gazdasági tevékenységek mellett a kulturális szimbolika — a „Tisza mentiség” — forrása is, ami a helyi identitásban és ünnepkultúrában egyaránt jelen van

A település fejlődésének kulcsfontosságú állomásai

Tiszalök története többször követte a térségi gazdasági társadalmi átalakulásokat. Az 1848–49-es szabadságharc utáni infrastrukturális fejlesztések — út és vasútépítés, folyószabályozás — új aranykort nyitottak. A 20. század elejére létrejöttek az alapvető adminisztratív intézmények (járásbíróság, posta, börtön), ami megerősítette a város központi szerepét (Beluszky, 2001).

A második világháború utáni iparosítás idején a Tiszalöki Erőmű megépítése (1950–1954) jelentette a legfontosabb fordulópontot: a vízenergia termelés regionális központjává tette a várost, s ezzel új társadalmi struktúrát alakított ki. Ekkor épültek ki a lakótelepek, az új iskola és kulturális intézmények hálózata. 1953-ban gimnázium jött létre, ami a térségben elsőként biztosított középfokú oktatást.

A gazdasági átalakulás a rendszerváltozás után visszavetette a korábbi ipari bázis szerepét, ugyanakkor előtérbe helyezte a szolgáltatások és a kulturális szféra fejlesztését. A város mai arculata a természeti adottságok, a történeti örökség és a közösségi aktivitás együttes eredménye.

3.1.2 A tiszalöki intézményrendszer és a közösségi élet keretei

A város intézményi hálózata koncentráltan a Kossuth utca és a Hősök tere térségében helyezkedik el, ahol az igazgatási, egészségügyi és oktatási funkciók egymásra épülnek. Itt található a Tiszalöki Közös Önkormányzati Hivatal, a Kormányablak, az Egészségügyi Központ, továbbá a Tiszalöki Napköziotthonos Óvoda és Bölcsőde, az Egyesített Szociális Intézmény és a Család és Gyermekjóléti Szolgálat. Ezek az intézmények a helyi társadalom szociális biztonságának és mindennapi működésének alapjait biztosítják.

A közösségi kapcsolatok szervezésében kiemelt jelentőségűek a közterek és a kulturális infrastruktúra. A Városháza előtti tér és a Városi Könyvtár és Művelődési Ház a város legfontosabb rendezvényhelyszínei. Az oktatási intézmények (óvoda, általános iskola, gimnázium) nemcsak nevelési funkciót látnak el, hanem hagyományőrző és kulturális szervezőmunkában is részt vesznek.

A településképet formáló épületek közül a Református templom, a Polgármesteri hivatal és az egykori szövetkezeti központ épülete kiemelt esztétikai és identitásképző értéket hordoz. A városban működő büntetés végrehajtási intézet a legnagyobb munkáltató, amely gazdasági szempontból stabilitást biztosít, ugyanakkor a település szerkezeti sajátosságai között külön társadalmi szegmenst is képez.

A városi arculati kézikönyv (Tiszalök VKH, 2020) egyértelműen rögzíti: a közösségi terek minősége és használata alapvetően járul hozzá a helyi identitás megőrzéséhez. A fizikai találkozási pontok hiánya vagy elavultsága közvetlenül gyengíti a társadalmi kohéziót, ezért a közművelődési létesítmények fejlesztése nemcsak kulturális, hanem közösségfejlesztési beruházás is (Vercseg, 2016).

3.1.2.1 A Városi Könyvtár és Művelődési Ház szerepe a közösségi életben

A Városi Könyvtár és Művelődési Ház 1994-ben jött létre két korábbi intézmény összevonásával. Alapfeladata a lakosság közművelődési és könyvtári ellátása, valamint a helyi kulturális élet szervezése. Az intézmény három fő foglalkoztatott szakemberrel működik — igazgató, helyettes/kulturális menedzser és feldolgozó könyvtáros —, munkájukat közfoglalkoztatottak segítik.

A művelődési ház a 1997. évi CXL. törvény által meghatározott közművelődési funkciók közül hármat biztosít:

1. a közösségi és öntevékeny csoportok támogatását,
2. a hagyományörző tevékenységek szervezését,
3. az élethosszig tartó tanulás elősegítését (1997. évi CXL. törvény).

A 2006-ban felújított épület biztosítja a közművelődési tevékenységek infrastrukturális feltételeit, és a helyi közösségek számára állandó helyszínt nyújt kulturális programjaikhoz. Az intézmény kiemelten foglalkozik a helyi kulturális örökség közvetítésével: a „Széles a Tisza” hagyományörző fesztivál és Városnap rendszeresen több száz érdeklődőt vonz.

A kulturális kínálatban meghatározó szerep jut az amatőr művészeti közösségeknek — néptáncscsoport, kórus, kézműves szakkörök —, amelyek nemcsak szórakozási formát, hanem közösségi identitást is adnak. A könyvtári szolgáltatások (gyermek és felnőttkönyvtár, digitális adatbázisok, helytörténeti gyűjtemény) a művelődés információs háttérét biztosítják, ezzel hozzájárulva a kulturális tőke növeléséhez (Putnam, 2000).

A Művelődési Ház szakmai stratégiája a „nyitott intézmény” elvét vallja: olyan közösségi tér kíván lenni, ahol a helyi lakosok — életkortól és társadalmi státusztól függetlenül — aktívan részt vehetnek a kultúra formálásában (Arapovics, 2016). Ez a felfogás illeszkedik az új közművelődési paradigmához, amely az élményalapú tanulás és a közösségi alkotás egységét hangsúlyozza.

4. EMPIRIKUS KUTATÁS ÉS EREDMÉNYEK

4.1 A kutatás céljai és módszertani keretei

A kutatás célja Tiszalök amatőr művészeti és művelődő közösségeinek feltérképezése, valamint annak vizsgálata, miként járulnak hozzá a helyi társadalom kulturális identitásához, közösségi kohéziójához és életminőségéhez. A közösségi részvétel és a kulturális aktivitás vizsgálata során fontos figyelembe venni, hogy ezek a tényezők nemcsak társadalmi, hanem pszichológiai hatásokkal is bírnak. A közösségekben való részvétel növeli az egyének mentális jóllétét, erősíti a társas kapcsolatokat és hozzájárul az identitás stabilitásához (Dudás, 2015; Vercseg, 2016).

A vizsgálat egyaránt törekedett kvantitatív és kvalitatív adatok gyűjtésére, hogy az objektív mutatók mellett a szubjektív élmények is megjelenjenek.

A kutatás három szakaszra épült:

- Dokumentumelemzés, amely a Tiszalöki Városi Könyvtár és Művelődési Ház munkaterveit, beszámolóit és programkonceptióit vizsgálta.
- Kérdőíves felmérés, amely számszerűen térképezte fel a kulturális aktivitást, részvételi szokásokat és attitűdöket.
- Félig strukturált interjúk, amelyek mélyebben feltárták a közösségek működését, motivációit és kihívásait.

A vegyes módszertani megközelítés előnye, hogy a kvantitatív adatok általánosítható tendenciákat mutatnak, míg a kvalitatív interjúk segítségével az egyéni értelmezések és érzelmi dimenziók is megragadhatók (Creswell & Plano Clark, 2018).

A kutatás során fontos szempont volt a kutatói szerep reflexív kezelése, mivel a szerző maga is aktív résztvevője a vizsgált közösségeknek.

4.2 A kvalitatív (interjúk) és a kvantitatív (kérdőív) módszerek bemutatása

Kvantitatív módszer: Kérdőíves felmérés

A kérdőív önkitöltős formában készült, és 2025 őszén került terjesztésre papíralapon, elsősorban a Városi Könyvtár és Művelődési Ház látogatói, valamint a helyi közösségi események résztvevői között. Összesen 102 kitöltött válasz érkezett, amely — noha nem reprezentatív — arányosan tükrözi a város aktív kulturális közösségének demográfiai összetételét.

A kérdőív öt fő blokkja a következő témákat érintette:

szabadidő felhasználás és kulturális szokások,
helyi intézmények látogatottsága,
lakossági vélemény a helyi értékekről,
az amatőr közösségekkel kapcsolatos ismertség,
a jövőbeni részvételi hajlandóság.

Kvalitatív módszer: Strukturált interjúk

A kutatás kvalitatív részében tizennégy félig strukturált interjú készült: öt fenntartói és döntéshozói interjú (polgármester, volt polgármester, jegyző, bizottsági elnök, igazgatók), valamint kilenc közösségi tag interjúja. Az interjúk 2025. szeptember-novemberben zajlottak, személyesen, 45–60 perces beszélgetés formájában.

Az interjúvázlat három fő tematikát követett:

a közösség működése, motivációk, szervezeti háttér;
a kulturális szerepvállalás és társadalmi hasznosság megítélése;
a jövőbeli kihívások és fejlesztési igények.

4.3 Mintavétel és az adatgyűjtés menete

4.3.1 Mintavétel, adatgyűjtés és adatelemzés

A kutatás során vegyes módszertani megközelítést alkalmaztam, ezért a mintavétel és az adatfeldolgozás a kérdőíves és az interjúk szakaszban eltérő módon valósult meg. Céлом az volt, hogy a tiszalöki amatőr művészeti és művelődő közösségek szerepét ne csupán számszerű adatok, hanem személyes tapasztalatok és értelmezések alapján is feltárjam.

A kérdőíves kutatás során nem valószínűségi, kényelmi mintavételt alkalmaztam. A kérdőívet 2025 őszén, önkitöltős, papíralapú formában terjesztettem elsősorban a Városi Könyvtár és Művelődési Ház látogatói, valamint a helyi közösségi és kulturális rendezvények résztvevői körében. Ezt a megoldást azért választottam, mert így tudtam a legkönnyebben elérni azokat a tiszalöki lakosokat, akik valamilyen módon kapcsolódnak a település kulturális életéhez, illetve véleményt tudnak formálni a helyi értékekről és közösségekről. A kérdőív kitöltése önkéntesen és anonim módon történt. Összesen 102 értékelhető kérdőív érkezett vissza.

A kvalitatív kutatási szakaszban célzott mintavételt alkalmaztam. Az interjúalanyok kiválasztásakor arra törekedtem, hogy olyan személyek kerüljenek be a mintába, akik eltérő, de egymást kiegészítő nézőpontból rendelkeznek tapasztalattal Tiszalök helyi értékeiről, közösségi életéről és kulturális intézményrendszeréről. Ezért készítettem interjúkat egyrészt fenntartói, döntéshozói és intézményi szereplőkkel, másrészt az amatőr művészeti közösségek vezetőivel és aktív tagjaival. Az interjúalanyok kiválasztását tehát az indokolta, hogy közvetlen rálátásuk van a vizsgált jelenségre: ismerik a helyi kulturális élet működését, a közösségek szerepét, valamint azokat a nehézségeket és lehetőségeket is, amelyek a település közösségi életét alakítják. Összesen 14 félig strukturált interjút készítettem, ebből ötöt fenntartói, döntéshozói vagy intézményvezetői pozícióban lévő személyekkel, kilencet pedig a helyi amatőr közösségek tagjaival.

A mintának ugyanakkor egyértelmű korlátai is vannak, amelyeket az eredmények értelmezésekor figyelembe kell venni. A kérdőíves minta nem reprezentatív, ezért az abból levont következtetések nem általánosíthatók statisztikai értelemben Tiszalök teljes lakosságára. A mintában jelentős női felülreprezentáltság figyelhető meg, továbbá a válaszadók többsége középkorú vagy idősebb, míg a fiatalabb korosztály kisebb arányban jelent meg.

Emellett valószínűsíthető, hogy a kérdőívet nagyobb eséllyel töltötték ki azok, akik eleve aktívabbak a helyi közösségi és kulturális életben, ezért a kulturális részvétel megítélése kedvezőbb képet mutathat, mint a teljes települési lakosság esetében. Korlátként értelmezem azt is, hogy a válaszadók többsége régóta Tiszalökön él, ezért erősebb helyi kötődéssel és pozitívabb értékszemlélettel rendelkezhet. Az interjúk minta esetében a korlátot elsősorban a kis elemszám jelenti, ugyanakkor a kvalitatív kutatás célja nem a reprezentativitás, hanem a mélyebb megértés és értelmezés volt.

A kérdőív nyitott kérdéseinek feldolgozása során tematikus kódolást alkalmaztam. Először valamennyi szöveges választ többször átolvastam, majd a visszatérő tartalmak, motívumok és hangsúlyok alapján alakítottam ki a főbb kódokat. A „melyik tiszalöki értéket tartja fontosnak, és miért?” típusú kérdéseknél például a válaszokat olyan kategóriákba soroltam, mint természeti értékek, épített és történeti örökség, illetve kulturális és közösségi értékek. A javaslatokra vonatkozó nyitott kérdések esetében külön kategóriaként jelent meg a kommunikáció és népszerűsítés, a fiatalok bevonása, a programkínálat bővítése, valamint a közösségi nyitottság és együttműködés kérdésköre. A kódolás során arra törekedtem, hogy a válaszadók megfogalmazásának lényegét megőrizsem, ugyanakkor az egyedi véleményekből kirajzolódó ismétlődő mintázatokat is láthatóvá tegyem.

Az interjúk elemzését tematikus tartalomelemzéssel végeztem. Az interjúk során készült hangfelvételek és jegyzetek alapján először áttekintettem az egyes beszélgetések főbb tartalmi egységeit, majd összehasonlítottam a különböző interjúalanyok válaszait. Az elemzés során figyeltem arra, hogy mely témák jelennek meg visszatérően a fenntartói és döntéshozói interjúkban, illetve melyek hangsúlyosak inkább a közösségi tagok megszólalásaiban. Az interjúkból levont következtetéseimet több, előre kijelölt és az adatok alapján tovább finomított kategória mentén fogalmaztam meg. Ilyen kategóriák voltak: Tiszalök legfontosabb helyi értékei, a közösségek értékőrző és értékközvetítő szerepe, a helyi identitás és az összetartozás erősítése, a közösségi tagság egyéni hozadéakai, a működés során jelentkező nehézségek, az utánpótlás és a fiatalok bevonásának kérdése, valamint az intézményi és önkormányzati támogatás lehetőségei.

A következtetések levonása során a kvantitatív és kvalitatív eredményeket egymással összekapcsolva értelmeztem. A kérdőíves adatok elsősorban arra adtak választ, hogy a lakosság hogyan látja a helyi értékeket és közösségeket, milyen részvételi mintázatok figyelhetők meg, illetve milyen igények és akadályok jelennek meg a közösségi élethez kapcsolódóan. Az interjúk ezzel szemben mélyebb magyarázatot adtak arra, hogy ezek a folyamatok milyen helyi tapasztalatokból, intézményi működésből és közösségi viszonyokból épülnek fel. E két módszer együttes alkalmazása tette lehetővé, hogy a tiszalöki amatőr művészeti és művelődő közösségek szerepét ne csupán leírjam, hanem társadalmi és kulturális összefüggéseiben is értelmezsem.

4.3.2 A kérdőíves minta jellemzői

A minta erősen női dominanciájú: 92 nő (90,2%) és 10 férfi (9,8%) vett részt a felmérésben. Ez az aránytalanság a kulturális részvételi mintákat kutató országos tendenciákhoz illeszkedik, melyek szerint a nők jellemzően aktívabbak a kulturális és közösségi életben (KSH, 2022).

Az életkori eloszlásból kitűnik, hogy a válaszadók többsége középkorú vagy idősebb: a 30–49 éves korosztály 39,2%, az 50–65 év közöttiek 40,2%, míg a 65 év felettiek 14,7%-ot képviselnek. A fiatalok (18–29 év) 5,9%-os aránya a kulturális aktivitás generációs egyenlőtlenségeire utal.

A helyi kötődés erős: a kitöltők 88% a több mint tíz éve, ezen belül 59% születése óta él Tiszalökön. Ez a mély lokális beágyazottság alapvető feltétele a kulturális identitás és az értékrend stabilitásának.

Az interjúk minta összetétele

A kvalitatív kutatásban részt vevők két csoportra oszthatók:

Fenntartói és döntéshozói szint: jelenlegi és korábbi polgármester, jegyző, bizottsági elnök, kulturális intézményvezetők (5 fő)

Közösségi tagok: a Tiszalöki Népzenei Együttes és a Tiszalöki Mámor Dal Tánc Színház Egyesület aktív tagjai (9 fő)

4.4 A tiszalöki amatőr művészeti és művelődő közösségek feltérképezése

A legfontosabb közösségek bemutatása

Tiszalök kulturális életében két meghatározó amatőr művészeti közösség működik:

A Tiszalöki Népzenei Együttes (1965) a város legrégebbi kulturális közössége, amely az Erkel Vegyeskar jogutódjaként alakult át. Jelenleg 12 aktív taggal rendelkezik, akik citerával, furulyával és tárogatóval kísért népdalcsokrokat adnak elő. A csoport művészeti vezetője Cziczerné Darai Erzsébet, aki 2001 óta irányítja az együttes munkáját. Az együttes 60 éves jubileumát 2025. májusában ünnepelte, amely során átfogó dokumentáció készült történetéről és eredményeiről.

A Tiszalöki Mámor Dal Tánc Színház Egyesület (1996/2024) eredetileg színjátszó csoportként indult, majd 2019-ben a helyi „István, a király” rockopera sikerét követően bővült tánc és énekkarral. 2024. áprilisában civil szervezetté alakult át. Vezetője Tölgyesi Attiláné, a Városi Könyvtár és Művelődési Ház volt igazgatója.

A közösségek tevékenysége, története és céljai

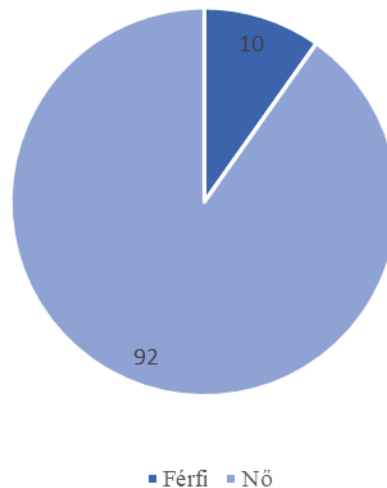
A Népzenei Együttes 60 éves működése alatt több mint 1000 népdalt tanult meg, és mintegy 180 népdalcsokrot dolgozott fel. Rendszeresen részt vettek KÓTA minősítőkön és a Vass Lajos Népzenei Versenyeken, ahol számos arany, aranypáva és nívódíjat szereztek. Az együttes 34 különböző településen lépett fel, és kiemelkedő eredményeket ért el országos versenyeken.

A Tiszalöki Mámor Dal Tánc Színház Egyesület elsősorban színházi produkciókra specializálódott, de 2019 óta tánc és énekbetétekkel is gazdagítja műsorait. A csoport célja nemcsak a helyi közönség szórakoztatása, hanem a környező kistelepülések kulturális ellátása is.

4.5 A kérdőíves felmérés eredményei: A lakosság véleménye a helyi értékekről

4.5.1 Tiszalök legfontosabb helyi értékei a lakosság szemszögéből

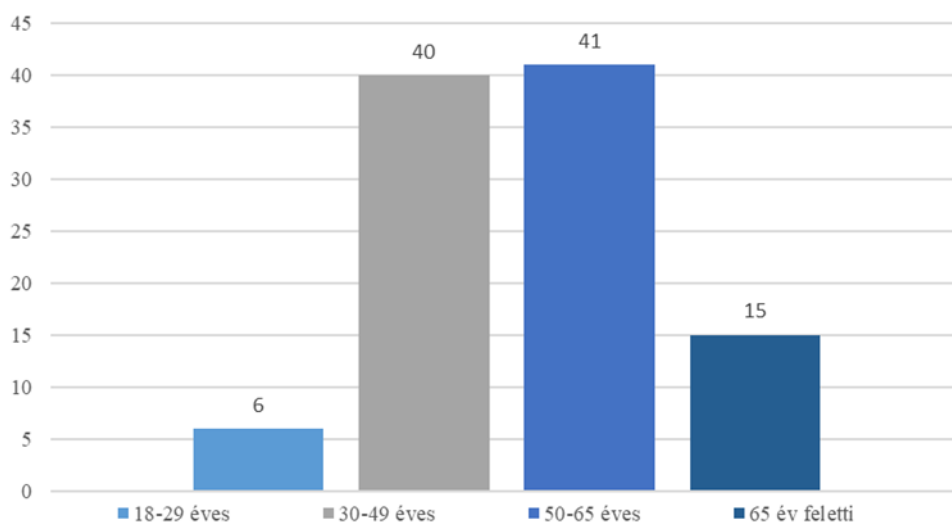
1. ábra: A kérdőívet kitöltők nem szerinti megoszlása

(Forrás: Saját szerkesztés)

A felmérésben összesen 102 fő vett részt, közülük 10 férfi és 92 nő töltötte ki a kérdőívet. A minta tehát erősen torzított, a nők aránya domináns. A felmérés jelentős nemi egyensúlyhiányt mutat: a résztvevők mindössze 9,8%-a volt férfi, míg a nők a kitöltők 90,2%-át tették ki. A mintában 10 férfi (9,8%) és 92 nő (90,2%) vett részt, tehát a nemek aránya erősen eltolódott a nők irányába. Ez az aránytalanság azt jelenti, hogy az eredmények értelmezésekor számolni kell azzal, hogy a válaszok nagyobb része női nézőpontot tükröz. Emiatt a következtetések általánosíthatósága a település teljes lakosságára – különösen a férfiakra – korlátozott. Ez az arány tapasztalható a kulturális rendezvények látogatottságában és a közösségek összetételében is. Ez illeszkedik ahhoz a szélesebb körű országos tendenciához, miszerint a nők aktívabbak a kulturális és közösségi részvételben, mint a férfiak. A Központi Statisztikai Hivatal (KSH 2022) adatai például alátámasztják, hogy Magyarországon az önkéntes munkát végzők többségét a nők alkotják, különösen a gondoskodó, ápoló, valamint az oktatási és művelődési területeken. Továbbá, a nők gyakrabban vesznek részt a kulturális fogyasztásban is, például a könyvolvasásban és az élő előadások látogatásában.

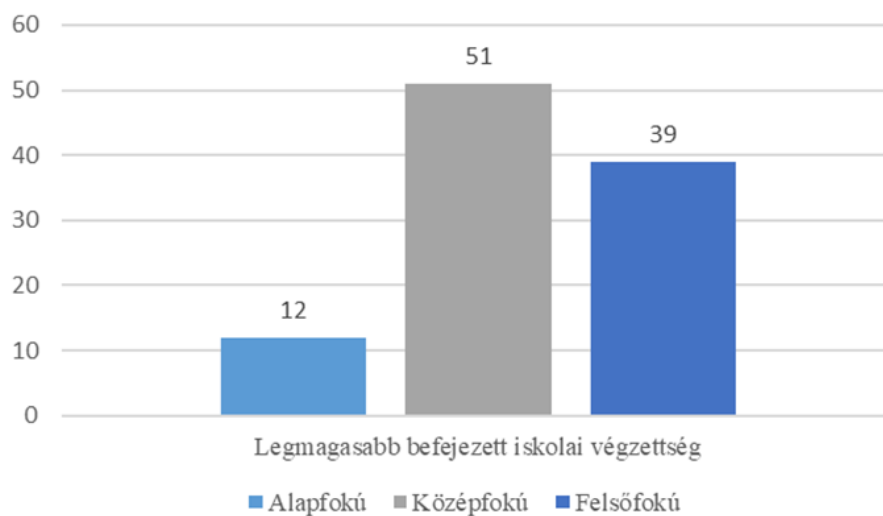
2. ábra: A kérdőívet kitöltők életkor szerinti megoszlása

(Forrás: Saját szerkesztés)

A válaszadók életkori megoszlása alapján a minta döntően középkorú és idősebb korosztályokat tartalmaz. A 30–49 évesek száma 40 fő (39,2%), az 50–65 éveseké 41 fő (40,2%), a 65 év felettieké 15 fő (14,7%), míg a 18–29 évesek aránya alacsony (6 fő, 5,9%). A minta így elsősorban a 30 év feletti lakosság véleményét reprezentálja, ezért a fiatalabb korosztályra vonatkozó következtetések óvatosan tehetők meg.

3. ábra: A kérdőívet kitöltők iskolai végzettség szerinti megoszlása

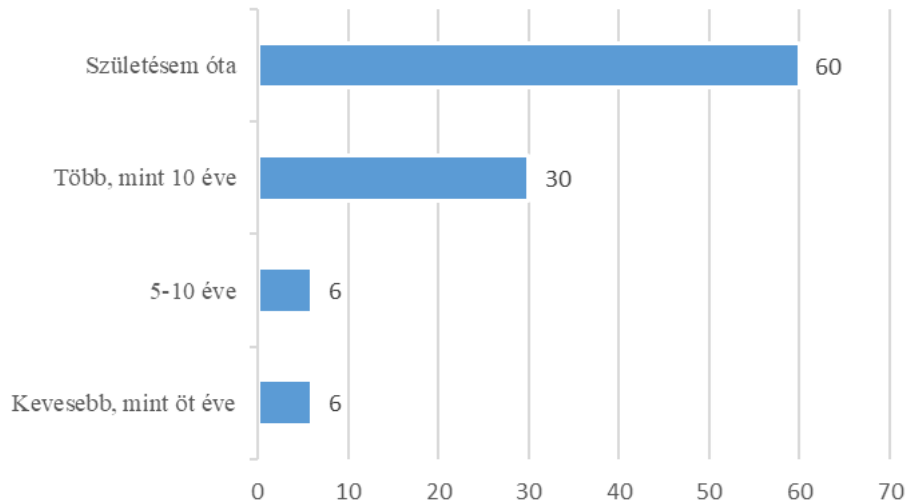

(Forrás: Saját szerkesztés)

A minta összetétele alapján a válaszadók viszonylag magas iskolai végzettséggel rendelkeznek: középfokú végzettség 51 fő (50,0%), felsőfokú végzettség 39 fő (38,2%), míg alapfokú végzettség 12 fő (11,8%).

Ez azt jelzi, hogy az eredmények értelmezésekor figyelembe veendő: a válaszok jelentős része közép- és felsőfokú végzettségű személyek nézőpontját tükrözi.

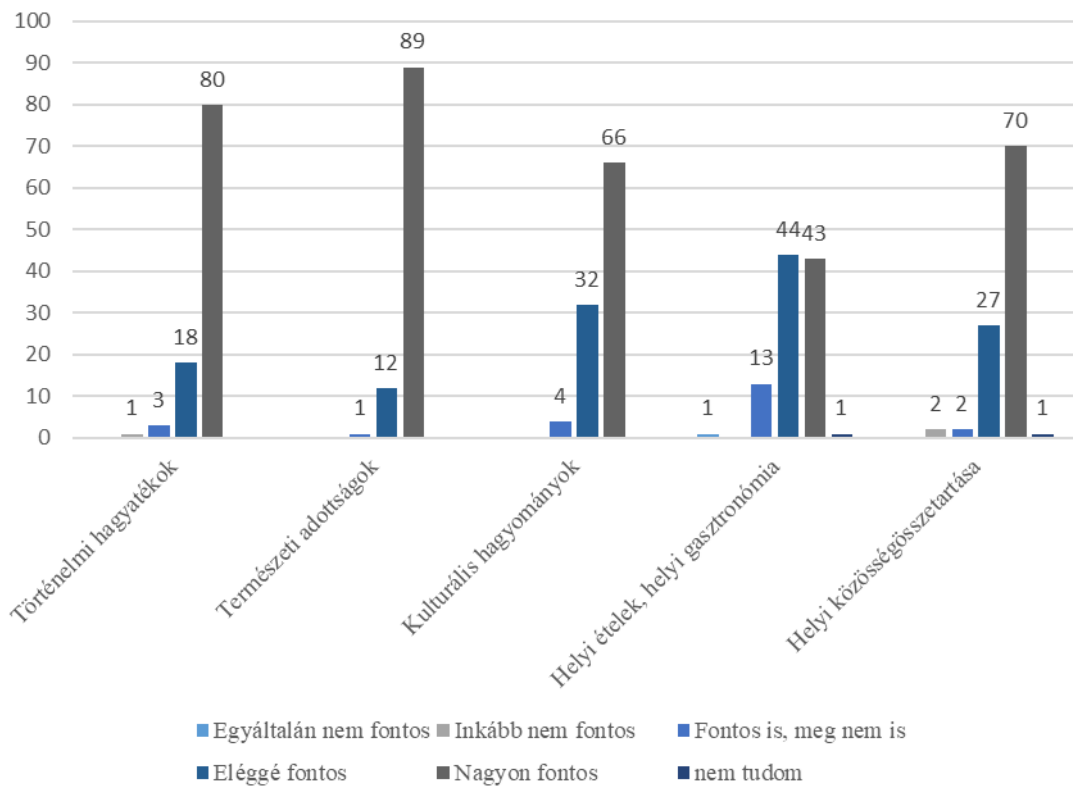
4. ábra: Mióta él Tiszalőkön?

(Forrás: Saját szerkesztés)

A válaszadók többsége, összesen 88%-a (59% + 29%), több mint 10 éve él Tiszalőkön, beleértve azokat is, akik születésük óta ott laknak. Ez a rendkívül magas arány erős helyi elkötelezettséget és mély gyökereket jelez a válaszadók körében. Ez a csoport valószínűleg jobban ismeri és aktívabban vesz részt a helyi közösségi eseményeken, mint a rövidebb ideje ott élők.

5. ábra: Mennyire tartja fontosnak a helyi hagyatékokat?

(Forrás: Saját szerkesztés)

A válaszadók körében a Természeti adottságok kapták a legmagasabb "Nagyon fontos" értéket, közel 90 fő tartja ezt kiemelten fontosnak. Ez arra utal, hogy a település természeti környezete és tájképi értékei a legerősebb helyi identitásképző tényezők.

A történelmi hagyatékok (kb. 80 fő) és a helyi közösségösszetartása (kb. 71 fő) szintén rendkívül magas elismerést kapott. Ez azt jelzi, hogy a válaszadók nemcsak a fizikai, hanem a szociális és történelmi gyökereket is alapvető értéknek tekintik.

A helyi ételek és a gasztronómia kapta a legkevesebb "Nagyon fontos" választ (kb. 43 fő). Ugyanakkor az "Elégé fontos" kategóriában is 43 fő van, ami azt jelenti, hogy az összes kitöltő 84%-a (kb. 86 fő) tartja valamilyen szinten fontosnak, de a többi kategóriához képest ez a terület kapta a legnagyobb arányban a "Fontos is, meg nem is" választ.

A helyi hagyatékok fontosságára vonatkozó kérdés elemzése egyértelműen mutatja a válaszadók erős helyi elkötelezettségét és értékorientáltságát. A kitöltők többsége az összes felsorolt kategóriát nagyon fontosnak tartja. Különösen kiemelkedik a Természeti adottságok iránti nagyfokú elkötelezettség (közel 90 fő tartja nagyon fontosnak), ami a település környezeti értékeinek elsődleges identitásképző szerepét sugallja. A Történelmi hagyatékok és a Helyi közösség összetartása hasonlóan magas értékelést kaptak (80 és 71 'Nagyon fontos' válasz), jelezve, hogy a fizikai és a szociális örökség egyaránt alapvető érték a lakosok számára. A Helyi ételek és a gasztronómia kapta a legalacsonyabb 'Nagyon fontos' értéket, de még ebben az esetben is a válaszadók több mint 84%-a tartja valamilyen szinten fontosnak, ami a helyi értékek széleskörű elismerését jelzi.

6. Kérem nevezzen meg egy Ön számára fontos tiszalöki értéket és írja meg, miért tartja értéknek?

A nyitott kérdésre viszonylag magas a válaszmegtagadás aránya, ami több tényezővel magyarázható (pl. időhiány, kérdőívfáradás, bizonytalanság a megfogalmazásban). A nem válaszolás okára a rendelkezésre álló adatok alapján nem vonható le biztos következtetés.

A beérkezett 59 érdemi válasz tartalmi (tematikus) elemzése alapján három domináns témakör rajzolódik ki:

6/a. Természeti és vízparti értékek: A Tisza és környezete, holtágak, arborétum/parkerdő, nyugalom és rekreáció visszatérő elemként jelenik meg.

Ez a kategória kapta a legtöbb említést, ami azt jelzi, hogy a természeti környezet a legfontosabb identitásképző tényező Tiszalökön. A válaszadók a nyugalmat, szépséget és a rekreációs lehetőséget emelik ki. A Tisza folyó és környezete: A Tisza folyó, a nagy Tisza, a Tisza közelsége, a Kis Tisza part, a folyót magát és a hozzá kapcsolódó látványosságokat tartják a legfontosabbnak. A kenyérgyári holtág és általánosságban a holtágak többször is szerepelnek, mint horgászparadicsom és a "nyugalom szigete". Az arborétum, a parkerdő környezete, tiszta levegője hangsúlyozza a növényvilág és a rekreáció fontosságát. A természeti környezet az elsődleges érték, amely gazdasági és emocionális szempontból is kiemelt.

6/b. Gazdasági és technikai örökség, épített környezet: A Tiszalöki Vízerőmű kiemelt említési gyakorisággal szerepel; emellett megjelenik a településkép, régi épületek megőrzésének igénye.

A második legerősebb terület a település funkcionális, épített értékeinek fontossága. Ezt az értéket a gazdasági szerep és a városkép formáló ereje miatt tartják fontosnak. A Tiszalöki Vízerőmű: a vízerőmű és a hozzá kapcsolódó csodálatos környezet, mint gazdasági és turisztikai érték, az egyik leggyakrabban említett pont.

A válaszadók említik az egykori Tiszalök megmaradt városképét, az épületeket (műemlékvédelem alatt álló épületek), és a vágyat, hogy a régi pompájukat újra lássák. Külön említésre kerül a régi gyógyszerár, amit lebontottak, mint fájdalmas veszteség.

A Vízerőmű Tiszalök szimbóluma, amely gazdasági és tájképi szempontból is domináns. Ezzel párhuzamosan nagy az igény a történelmi városkép és az építészeti örökség megőrzésére.

6/c. Kulturális és közösségi értékek: Helyi egyesületek, közösségi terek és rendezvények (pl. művelődési ház, városnap, hagyományőrző alkalmak) a közösségi kötődés erős jelzői.

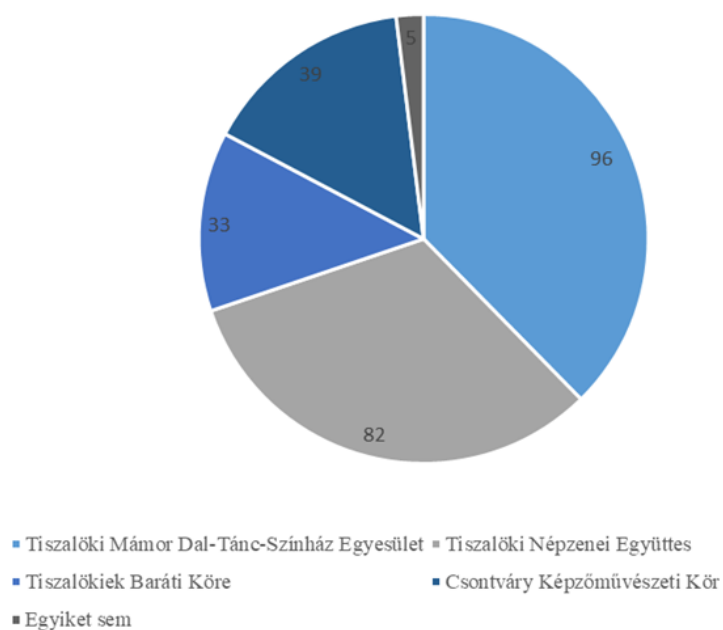
A harmadik fő csoportba a közösségépítő erővel bíró szociális és kulturális elemek tartoznak.

Kulturális Egyesületek: A Tiszalöki Mámor-Dal-Tánc-Színház Egyesület (többször említve) és a Tiszalöki Népzenei Együttes (60 éves hagyomány) kiemelt fontosságú, mivel kultúrát, szórakozást hoznak az életbe, és Tiszalöket népszerűsítik.

Közösségi Terek és Rendezvények: A művelődési ház (mint programok helyszíne), a karácsonyi forgatag (közösségépítő erővel bíró, jó hangulatú), a városnap, a szüreti multság és a kislebábozás a hagyományápolás és az összetartozás eszközei.

A kultúra, hagyomány, összetartás és az, hogy "Tiszalök egy jó hely, szép környezet" absztrakt módon is alátámasztja a szociális kötődés fontosságát. A lakosság erősen kötődik a helyi kulturális hagyományokhoz és a közösségépítő rendezvényekhez, amelyeket a helyi egyesületek és intézmények támogatnak.

6. ábra: Közösségek ismertsége

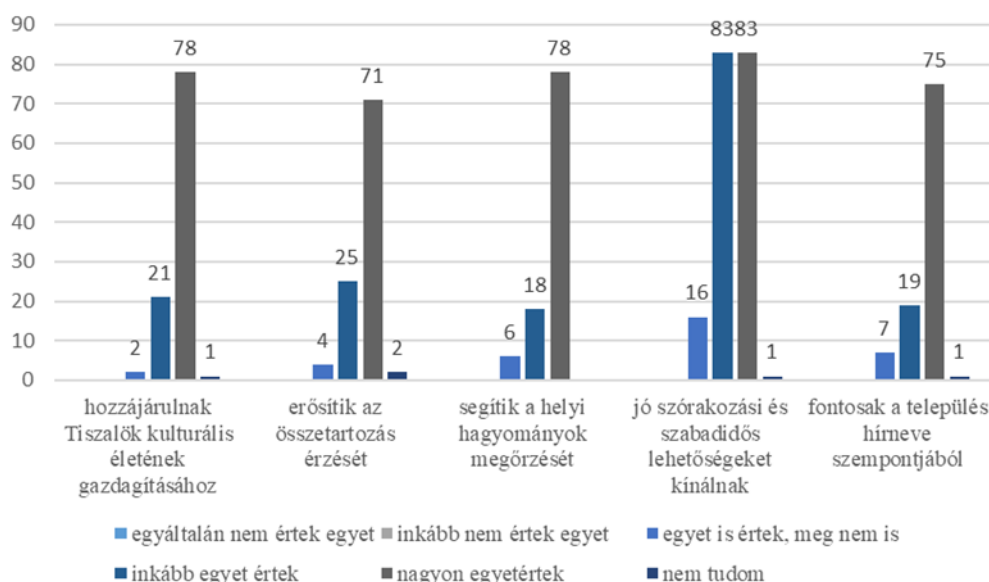

(Forrás: Saját szerkesztés)

A helyi közösségek ismertségére vonatkozó számszerűsített adatok a válaszadók rendkívül magas tájékozottságát mutatják a helyi civil szféráról. A Tiszaölki Mór Dal-Tánc-Színház Egyesületet 96 fő (94%) és a Tiszaölki Népzenei Együttest 82 fő (80%) ismeri. Ez a kiemelkedő ismertség igazolja a korábbi tartalmi elemzést, miszerint a kulturális és hagyományőrző tevékenységek kapják a legmagasabb elismerést a településen. A Csontváry Képzőművészeti Kör (39 fő) ismertsége meghaladja a Tiszaölkiek Baráti Köréét (33 fő), hiszen az utóbbi a legfiatalabb közösség a településen, áprilisban alakult. Mivel csupán 7 fő (6,9%) jelölte meg az 'Egyiket sem' választ, ez az eredmény megerősíti, hogy a felmérésben résztvevők a település aktív, közösségi életben beágyazott rétegét képviselik.

A válaszadók által megnevezett egyéb amatőr művészeti/művelődő közösségek elemzése a mozgás- és hobbi-orientált csoportok széles körű ismertségét mutatta meg. A leggyakrabban említett közösségek az Annamánia Örömtánc (9 fő) és a Zumba (9 fő) voltak, amelyek a kisebb mozgásközösségekkel (Jóga, Gerinctorna) együtt jól tükrözik a minta női dominanciáját és az egészségtudatos szabadidő eltöltésének fontosságát. A Böködők (kézműves csoport, 5 fő) és a specifikus zenei csoportok (pl. Zenekarok, Tanárvokál) említése azt jelzi, hogy a válaszadók nemcsak a nagy kulturális szereplőket, hanem a személyesebb, tematikus hobbi közösségeket is figyelemmel kísérik, amelyek a mindennapi közösségi élményt biztosítják.

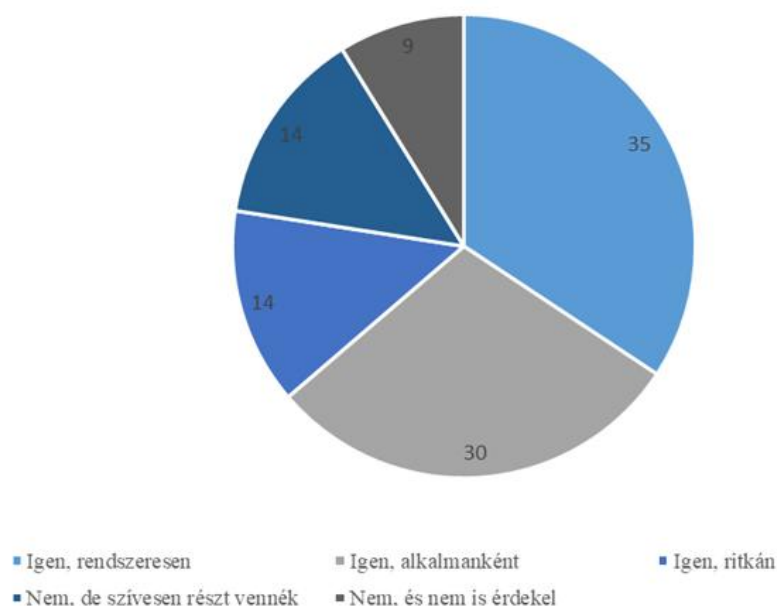
7. ábra: A tiszalöki amatőr művészeti közösségek szerepének megítélése a lakosság körében

(Forrás: Saját szerkesztés)

A helyi amatőr művészeti közösségek megítéléséről szóló elemzés a válaszadók nagymértékű elismerését és elégedettségét mutatja. Minden vizsgált állításra a 'Nagyon egyetértek' válasz dominált. A kitöltők különösen nagyra értékelik a közösségek szórakoztató és szabadidős szerepét, valamint a kulturális élet gazdagításában és a helyi hagyományok megőrzésében betöltött funkciójukat (kb. 78 fő). Az, hogy a válaszadók közel 95%-a szerint a közösségek fontosak a település hírneve szempontjából, és erősítik az összetartozás érzését, megerősíti a művészeti és művelődő közösségek kiemelkedő szociális és imázsépítő szerepét Tiszalökön. Ezek a csoportok tehát nem csak kulturális, hanem közösségépítő és identitásmegőrző funkciót is betöltenek.

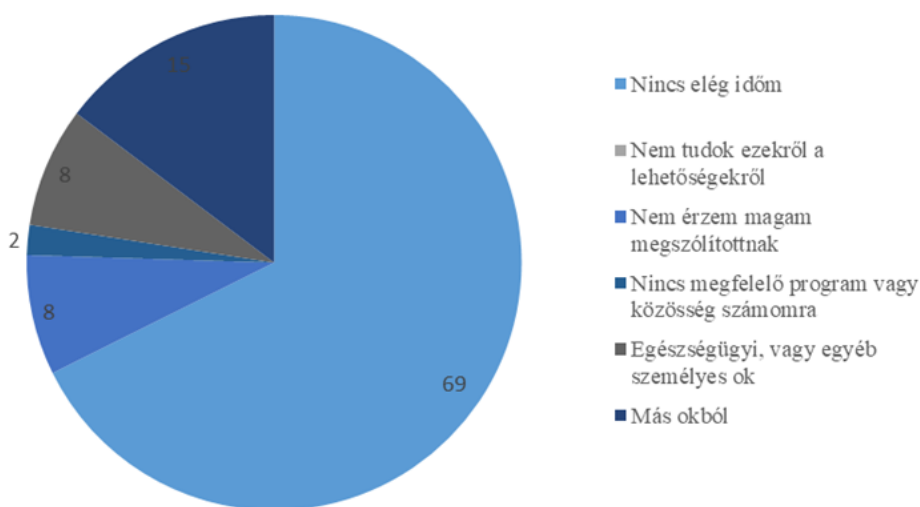
8. ábra: A helyi kulturális és közösségi eseményeken való részvétel

(Forrás: Saját szerkesztés)

A közösségi eseményeken való részvétel gyakoriságára vonatkozó adatok a válaszadók kiemelkedő aktivitását támasztják alá. A kitöltők több mint 63%-a (65 fő) rendszeresen (35 fő) vagy alkalmanként (30 fő) vesz részt a Tiszalökön szervezett közösségi eseményeken. A legmagasabb arány a rendszeresen résztvevők körében mutatkozik, ami a közösségi életerős beágyazottságát jelzi a helyi lakosok mindennapjaiban. Fontos megfigyelés, hogy a válaszadók mindössze 8,8%-a (9 fő) passzív és érdektelen, míg további 13,7%-uk (14 fő) potenciális résztvevő, akik szívesen részt vennének, ha a körülményeik lehetővé tennék. Ez az eredmény erősen korrelál a korábban megfigyelt magas elégedettséggel a helyi művészeti közösségek által nyújtott szabadidős lehetőségekkel kapcsolatban.

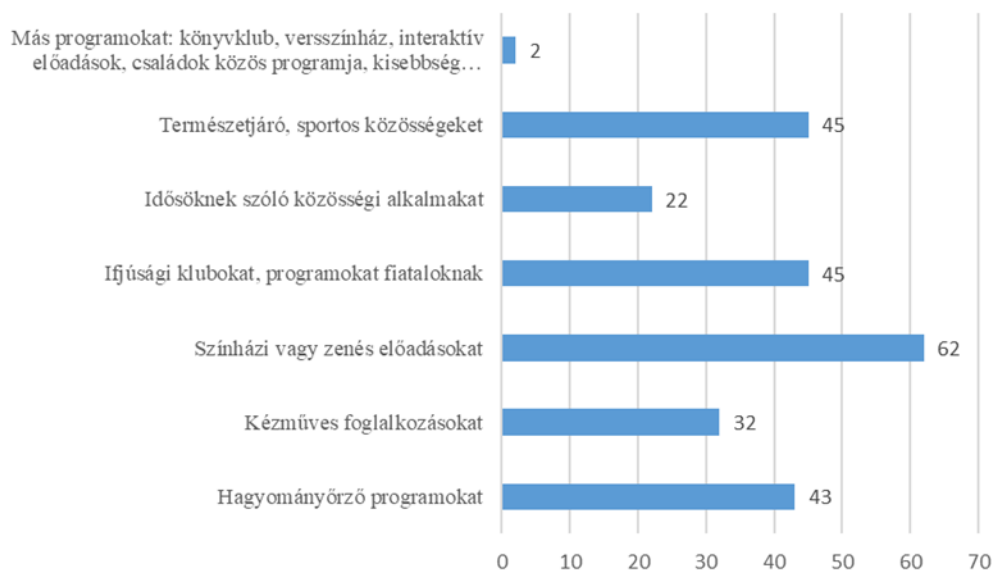
9. ábra: A helyi közösségi és kulturális életben való részvételt akadályozó tényezők

(Forrás: Saját szerkesztés)

A bekapcsolódási akadályok elemzése egyértelműen mutatja, hogy a részvétel legnagyobb gátja nem a helyi kínálat hiánya, hanem az időbeli korlátok. A válaszadók kétharmada (69 fő, 67,6%) a 'Nincs elég időm' opciót jelölte meg a fő akadályként. Ez az eredmény erősen utal arra, hogy a passzivitás elsődleges oka a válaszadók túlterhelt életmódjában keresendő. A közösségi kínálattal szembeni elégedetlenség és az információhiány aránya elhanyagolható: mindössze 8 fő érezte azt, hogy a kínálat nem neki szól, és 0 fő jelezte az információhiányt. Ez igazolja, hogy a Tiszalöki közösségi élet kínálata megfelelő, de a szabadidő megszervezése jelenti a legnagyobb kihívást a lakosok számára.

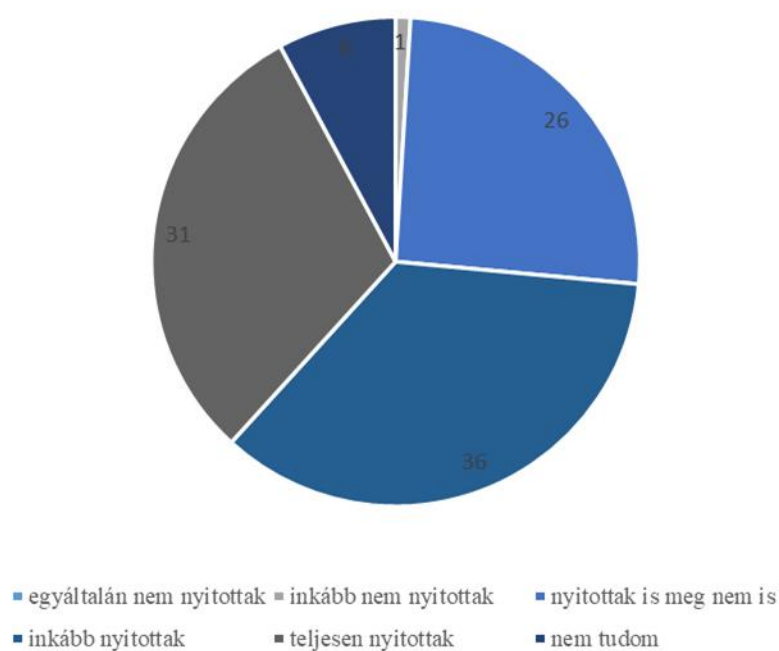
10. ábra: A Tiszalökön igényelt közösségi és kulturális programtípusok

(Forrás: Saját szerkesztés)

A programkínálat fejlesztésére vonatkozó igények elemzése (többszörös választásos kérdés) alapján a válaszadók számára a színházi vagy zenés előadások iránti igény a legnagyobb (62 fő), ami megerősíti a meglévő kulturális csoportok sikerét és a lakosság e műfaj iránti affinitását. A második legfontosabb terület a természetjáró, sportos közösségek (45 fő) és az ifjúsági klubok, programok fiataloknak (45 fő). Ez utóbbi eredmény kulcsfontosságú, mert azt jelzi, hogy bár a fiatalok alulreprezentáltak a mintában, a helyi közösség aktív tagjai látják az igényt a fiatalok bevonására és megtartására irányuló programokra. A hagyományőrző programok (43 fő) és a kézműves foglalkozások (32 fő) iránti erős igény pedig a minta női és idősebb tagjainak prioritásait tükrözi.

11. ábra: A helyi közösségek nyitottságának megítélése a lakosság körében

(Forrás: Saját szerkesztés)

A helyi közösségek nyitottságának megítélésére vonatkozó adatok azt mutatják, hogy a válaszadók többsége, 60,8%-a (62 fő), nyitottnak ítéli a közösségeket. A legnagyobb pozitív választ a 'Teljesen nyitottak' (36 fő) kategória kapta. Jelentős azonban a 'Nyitottak is, meg nem is' válasz aránya, amely a kitöltők 30,4%-át (31 főt) teszi ki. Ez az ambivalens megítélés felhívja a figyelmet arra, hogy bár az általános attitűd pozitív, bizonyos közösségek vagy a régóta fennálló személyes kapcsolatok miatt az újonnan belépők integrációja nem mindig zökkenőmentes. Az alacsony elutasítási arány (8,8%) azt jelzi, hogy a nyílt elutasítás nem jelent problémát, de a fogadóképesebb környezet kialakítása segíthetne a 30,4%-os szkeptikus réteg meggyőzésében.

Ön szerint milyen módon lehetne még jobban bevonni a helyi lakosságot a közösségek munkájába, illetve népszerűsíteni a tevékenységüket!

A beérkezett válaszok, amelyek a helyi lakosság bevonásának és a közösségi tevékenységek népszerűsítésének módjaira vonatkoztak, rendkívül gazdag és árnyalt képet festenek Tiszalök közösségi életének jelenlegi helyzetéről és potenciális fejlesztési irányairól.

A 102 válaszadóból mindössze 55 fő nyilatkozott érdemben, ami már önmagában jelzi, hogy a lakosság közel fele vagy elégedett a jelenlegi helyzettel, vagy érdektelen, esetleg nem látja a valódi változás lehetőségét – ez a 47 elmaradt válasz egyfajta „passzív tömeget” képvisel, amelynek megszólításához speciális, célzott stratégiára van szükség.

Azon 55 válaszadó visszajelzései, akik konkrét javaslatokkal éltek, három fő terület köré csoportosulnak: a kommunikáció modernizálása, a motivációs eszközök bővítése és a közösségi kultúra elmélyítése. A leggyakoribb igény továbbra is a promotálás és a hirdetés fokozása volt, különös tekintettel a közösségi médiára és a helyi sajtóra (Tiszalöki Hírlap, plakátok). Ez azt mutatja, hogy bár az intézmény és a közösségek végeznek marketingtevékenységet, a lakosság szerint ennek intenzitása és hatékonysága növelhető, az információhiány érzékelhetően fennáll.

A javaslatok egyértelműen rávilágítottak a digitális térhódítás elengedhetetlen voltára, különösen a fiatalabb korosztály elérésében. A válaszadók a passzív hirdetésen túl interaktív, személyes és videós tartalmakat igényelnek: TikTok és Instagram videókat, podcastokat, élő bejelentkezéseket, amelyek valós bepillantást engednek a közösségi életbe, hitelessé téve és személyesebbé téve azt. Fontos szempontként jelent meg, hogy a közösségi média felületek legyenek könnyen nyomon követhetők és visszakereshetők, amelynek megoldására egy dedikált, áttekinthető Facebook csoport létrehozását is javasolták az aktuális események népszerűsítésére. A személyes kontaktus fontossága egy kisvárosban továbbra is hangsúlyos maradt, de a fiataloknál a digitális tér előtérbe kerülése megkerülhetetlen.

A bevonás pszichológiai és stratégiai aspektusait illetően két innovatív javaslat is érkezett. Az egyik az igények korosztályonkénti felmérését sürgeti, megállapítva, hogy a fiataloknak szóló programok hiányoznak, és csak a szegmentált, élményalapú programkínálat képes áttörést hozni. A lakosság nem a megszokott programokat, hanem új dolgokat, élményalapú workshopokat, interaktív bemutatókat és tematikus családi napokat szeretne.

A másik innovatív javaslat a motiváció és elismerés rendszerének bevezetését sürgeti, például a közösségi munkát nyereményjátékkal vagy helyi szolgáltatások kedvezményével (fodrász, sportcentrum) összekötve. Ez a mechanizmus segíthet áthidalni azt a kezdeti gátat, ami az önzetlen közösségi munkához való csatlakozáskor jelentkezhethet.

Végül, a beérkezett válaszok rávilágítottak a közösségen belüli attitűd és példamutatás kritikus szerepére. A válaszadók szerint a bevonás alapfeltétele az emberek közötti nyitottság és elfogadás.

Azt látják szükségesnek, hogy a polgármester, a képviselők és az értelmiség személyes példamutatással álljon a közösségi munka élére. A közösségek számára évente több bemutatkozási lehetőséget (nyílt napok, fórumok) kellene biztosítani. A nehézségek között említésre került a pedagógusok elzárkózása és az a megállapítás is, hogy a digitális világ érdektelenné tette a középkorúakat és a fiatal felnőtteket, ami kőkemény kitartást igényel a szervezők részéről. A helyi ismert arcok és munkahelyi aktív tagok bevonása a személyes meggyőzés eszköze. Ez a kép azt mutatja, hogy a probléma nem csupán marketing, hanem mélyen gyökerező közösségi kultúra és vezetői elkötelezettség kérdése.

Kérem, írja le, ha van még bármilyen gondolata, javaslata Tiszalök helyi értékeiről vagy közösségeiről!

A 15. kérdésre érkezett válaszok, amelyek a Tiszalök helyi értékeivel és közösségeivel kapcsolatos további gondolatokat és javaslatokat célozták, rendkívül szűk körből, mindössze 13 válaszadótól származnak a 102 fős mintából. Ez az alacsony részvétel arra utal, hogy a lakosság többsége nem rendelkezik azonnal megfogalmazható, konkrét kiegészítő javaslatokkal ezen a területen, vagy úgy érzékeli, hogy az előző kérdések már lefedték a főbb problémákat.

A beérkezett 13 válasz viszont lényeges, egymást kiegészítő pontokat vet fel, amelyek főként a cselekvés, a fiatalok bevonása és a meglévő értékek jobb hasznosítása köré épülnek. Erős hangsúlyt kapott az optimista, cselekvő hozzáállás szükségessége. Az egyik válaszadó nyomatékosan kiemelte, hogy a „fotelből ötletelés” helyett valódi tenniakarás és cselekvés kell, elutasítva azt a mentalitást, hogy „miért mit nem lehet megcsinálni”. Ez a gondolat egyfajta bázist teremt a többi javaslat számára, a közösségi munkában való önzetlen polgári részvétel növelésének fontosságát alátámasztva, akik megőrzik és fejlesztik az értékeket.

A jövő zálogának tekinthető fiatalok bevonása kulcskérdésként jelent meg. A válaszadók javasolták egy fiatal csoport/klub létrehozását, amely egyértelműen a korosztályi hiányra reflektál. Ezzel összefüggésben merült fel az ötlet, hogy az összes meglévő klub, kör és együttes számára egy közös találkozót kellene szervezni. Ez a rendezvény lehetővé tenné, hogy az érdeklődők – különösen a fiatalabbak – testközelből láthassák az egyes csoportok tevékenységét, ami közvetlen módon ösztönözhetné őket a csatlakozásra. Ez a javaslat a belső hálózatépítést és a tagszerzés proaktív módját egyesíti. A helyi értékek népszerűsítése terén továbbra is a digitális csatornák dominálnak: gyakrabban kellene közösségi médiában közzétenni a helyi értékeket, sok dicsérő írással, képpel és videóval kiegészítve.

Ez megerősíti a korábbi kérdéseknél megfogalmazott igényt a minőségi és hiteles online tartalom iránt. Ezen felül az értékekkel kapcsolatos tudásmegosztás fontosságát is kiemelték, amelyet előadások, vetélkedők formájában, óvodától középiskoláig kellene beépíteni a helyi nevelésbe, biztosítva ezzel a tudás átörökítését és a helyi identitás erősítését.

Végül, konkrét fejlesztési javaslatok is érkeztek az infrastruktúrára és a természeti adottságokra vonatkozóan. Sokan szeretnék több kültéri programot, kihasználva a település adottságait. Kiemelt fontosságúként jelent meg a természeti értékek jobb hasznosítása, akár turizmus szempontjából is. Ezt a gondolatot egészíti ki a régi középületek állagának megőrzésére vonatkozó igény, amely a helyi identitás vizuális elemeinek és az örökség megóvásának fontosságát hangsúlyozza. Összességében a beérkezett javaslatok a már elért eredményekre építkezve, a fiatalokra fókuszálva, és a természeti-kulturális értékek aktív marketingjét sürgetve körvonalaznak egy jövőképet Tiszalök számára.

4.6 Az interjúk eredményei: A közösségek szerepe és a helyi identitás

4.6.1 A közösségek tagjainak motivációi és a csoport kohéziós ereje

A településfejlesztés és a helyi társadalomkutatás szakirodalmi megközelítései hangsúlyozzák, hogy a kisvárosok megtartó ereje és életminősége nem csupán a gazdasági mutatókon vagy az infrastrukturális ellátottságon, hanem döntő részben a helyi közösségek aktivitásán és a kulturális tőkén alapul. Bourdieu elméleti keretrendszerében a kulturális tőke és a társadalmi tőke egymást erősítő folyamatok, amelyek a közös rítusok, az amatőr művészeti tevékenységek és a helyi hagyományok ápolása révén válnak a települési identitás részévé (Bourdieu, 1986). Hankiss Elemér megközelítése szerint a kisközösségek "szociális védőhálót" és értelmi keretet biztosítanak az egyének számára, megóvva őket az atomizálódástól és a társadalmi elszigetelődéstől (Hankiss, 1983). Ezen elméleti alapvetések mentén Tiszalök esetében is megfigyelhető, hogy a fenntartói döntések és a civil önszerveződések szimbiózisa teremti meg azt a lokális miliőt, amelyben a természeti adottságok, mint a Tisza és az Arborétum, valamint az épített örökség, például a Vizerőmű, szimbolikus jelentőséggel ruházódnak fel. A közösségi participáció és a helyi értékek tudatos gondozása tehát nem csupán szabadidős tevékenység, hanem a település hosszú távú fenntarthatóságának és társadalmi kohéziójának alapvető feltétele, amely a generációk közötti tudásátadással válik folytonossá a modernizációs kihívások ellenére is.

G. S. tizenhét éven keresztül szolgált Tiszalök élén, és polgármesteri munkássága alatt kiemelt figyelmet fordított a helyi kulturális élet fellendítésére, valamint a település értékeinek megőrzésére. Politikai pályafutása során a folytonosságot képviselte, hiszen korábbi alpolgármesterként, majd a választók bizalmát elnyerve polgármesterként is szoros és támogató együttműködést tartott fenn a kulturális intézményekkel. Városvezetői szemléletmódját a közösségek iránti tisztelet jellemezte: vallotta, hogy a helyi értékek valódi hordozói az amatőr művészeti csoportok, ezért az önkormányzati infrastruktúra és szakmai segítség biztosításával folyamatosan segítette azok működését és fellépési lehetőségeit. Gömze Sándor polgármesteri terminusa alatt a város kulturális szövete megerősödött, és olyan stabil rendszert épített ki a közösségek mögé, amely biztos alapot jelentett a helyi identitás és a hagyományok hosszú távú ápolásához.

Dr. G. G. tősgyökeres tiszalöki lokálpatrióta, aki jogi diplomáját a Debreceni Egyetemen szerezte, majd HR-munkajogi szakjogász képesítéssel és aranykalászos gazda végzettséggel is bővítette tudását. Szakmai pályafutását a helyi közigazgatásban kezdte igazgatási ügyintézőként, később pedig a megyei kormányhivatalnál és a gyermekvédelemnél szerzett tapasztalatot. A 2024-es választásokon nyert bizalmat a város vezetésére, polgármesteri munkáját pedig október elsején kezdte meg. Városvezetői szemléletét a közvetlenség és a lakossággal való folyamatos párbeszéd jellemzi, célja pedig egy olyan élhető település fejlesztése, ahol a fiatalok is megtalálják a jövőjüket. Kiemelt figyelmet fordít a közbiztonság javítására, a közösségi terek és az infrastruktúra fejlesztésére. Szabadidejében aktívan sportol, a futás jelenti számára a kikapcsolódást és a szellemi feltöltődést a felelősségteljes hivatása mellett.

Cs. Cs. közszereplő és oktatási szakember, igazgató, aki Tiszalök város közéletében és kulturális eseményeiben tölt be meghatározó szerepet. Szakmai és közösségi tevékenységét a város iránti elkötelezettség és a helyi értékek képviselése jellemzi.

Pályafutása során fontos tisztséget viselt a helyi önkormányzatban, ahol az Oktatási, Kulturális, Ifjúsági és Sportbizottság elnökeként, valamint alpolgármesterként segítette a település fejlődését. Feladatai közé tartozott a helyi oktatási intézmények és kulturális közösségek munkájának támogatása, valamint a városi sportélet koordinálása.

Rendszeres szónoka és résztvevője a városi ünnepségeknek és közösségi rendezvényeknek. Beszédeiben gyakran hangsúlyozza a hit, a szeretet és az összefogás erejét, valamint a közösségi identitás megőrzésének fontosságát. Kiváló előadói képességeit kamatoztatva nemcsak tisztségviselőként, hanem az ünnepi műsorok méltó házigazdájaként vagy megnyitójaként is hozzájárul Tiszalök szellemi életéhez.

Szemléletmódjára jellemző az értékmentés és a hivatástudat, munkája során pedig törekszik a generációk közötti híd megteremtésére és a helyi lakosok közötti összetartozás erősítésére.

Csné J. E. tősgyökeres tiszalöki lakos, aki a helyi gimnáziumban érettségizett, és jelenleg is a városban él családjával. Szakmai pályafutása több mint három évtizede, 1991-ben kezdődött a Tiszalöki Polgármesteri Hivatalban, ahol kezdetben ügyintézőként, majd 2005-től aljegyzőként dolgozott, mielőtt 2021 februárjában átvette volna a jegyzői feladatokat. Tanulmányait a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetemen végezte igazgatásszervező szakon, majd a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen választási szaktanácsadói diplomát szerzett. Rendelkezik továbbá közigazgatási és anyakönyvvezetői szakvizsgával is.

Jegyzői hitvallása a törvényesség biztosításán, valamint a polgármester és a képviselő-testület munkájának szakmai segítésén alapul. Kiemelten fontosnak tartja a jó szakmai kapcsolatok ápolását az intézményvezetőkkel és munkatársakkal, célja pedig egy olyan ügyfélbarát és felelősségteljes hivatal vezetése, amely hatékonyan szolgálja Tiszalök városát.

Rné B. A. a tiszalöki Városi Könyvtár és Művelődési Ház igazgatója, aki 2025 augusztusában vette át az intézmény irányítását. Szakmai pályafutása több mint huszonhat éve kötődik az intézményhez, ahol 1999. júliusában kezdett dolgozni felnőtt olvasószolgálatos könyvtárosként. Tanulmányait a Bessenyei György Tanárképző Főiskolán végezte magyar nyelv és irodalom szakos tanárként, majd a Debreceni Egyetemen szerzett művelődési és felnőttképzési menedzseri, valamint informatikus könyvtáros diplomát.

Vezetői szemléletét a partnerség jellemzi, törekszik a jó viszony kialakítására a városvezetéssel és a kollégáival egyaránt. Fontosnak tartja a lakossági igények figyelembevételét, amit közvélemény-kutatásokkal és új szolgáltatások, például a gerinctorna vagy a kézimunka klub elindításával is támogat. Az intézményben számos civil szervezet és művészeti csoport talál otthonra, a festészettől a néptáncig. Bár tiszavasvári lakos, ismeretei és több évtizedes tiszalöki munkatapasztalata segítik a város kulturális életének szervezésében és a hagyományőrző rendezvények, mint a városnap vagy a karácsonyi forgatag lebonyolításában. A tiszalöki fenntartói és döntéshozói interjúk kérdésenkénti elemzését elvégeztem, amely összefoglalja a polgármester, a volt polgármester, a jegyző, a bizottsági elnök, iskolaigazgató és a kulturális intézmény jelenlegi igazgatójának a válaszait.

Az Ön véleménye szerint melyek Tiszalök legfontosabb helyi értékei? (Kulturális, természeti, történelmi, közösségi szempontból). A fenntartók egyetértenek abban, hogy a város legfőbb vonzerejét a Tisza folyó és annak természeti környezete adja, ideértve a Kenyérgyári holtágat és a 31 hektáros, fajgazdag Arborétumot. Történelmi és műszaki szempontból kiemelkedőnek tartják a vízerőművet és a vízlépcsőt, amelyhez a hadifogolytábor emlékezete is szorosan kapcsolódik. Kulturális értéként a több évtizedes programokat, így a Széles a Tisza hagyományőrző találkozót, a Városnapot és a lampionos felvonulást említik. Községi szempontból az értéket az összefogásban és az olyan csoportok működésében látják, mint a Népzenei Együttes, a Tiszalöki Mámor-Dal-Tánc-Színház Egyesület, vagy a Böködők Kézimunkaklub.

„Tiszalök egyik legnagyobb értéke az összetartó helyi közösségek, ahol a civil szervezetek, sport- és horgászegyesületek aktívan formálják a közösségi életet.

A közös programok és önkéntes kezdeményezések erősítik az összetartozás érzését és a helyi büszkeséget.”-így látja az értékek és a közösségek találkozását Tiszalökön G.S.

Mit gondol, hogyan járulnak hozzá a közösségek a helyi értékeknek a megőrzéséhez és továbbadásához? A válaszok alapján a közösségek a hagyományok élő őrzői, akik tartalommal töltik meg a városi rendezvényeket és élettel a helyszíneket. A fenntartók szerint a csoportok a tudás generációk közötti átadásával biztosítják a kulturális folytonosságot, emellett aktívan részt vesznek a környezeti és szellemi értékek gondozásában, népszerűsítésében. Úgy látják, hogy a lakosság nemcsak ápolja ezeket az értékeket, hanem a közösségi léten keresztül ők maguk is hozzájárulnak azokhoz. „A helyi csoportok a hagyományok élő őrzői: fellépnek, alkotnak, kiállításokat szerveznek, és programokat visznek a városi rendezvényekbe. Fontos az ifjúság bevonása is: iskolai együttműködések, gyermektánc- és zenei foglalkozások.”-fontos hiányosságra, problémára világít rá Dr. G. G.

Hogyan illeszkedik az Önök tevékenysége a település kulturális életébe? Érzik-e, hogy a helyi lakosság értékeli a munkájukat? Az önkormányzat és a művelődési ház szervezeti háttérrel, költségvetési forrásokat és fellépési lehetőségeket biztosít a civil csoportoknak, így az intézményi és a civil szféra szorosan összefonódik. Az elismerés mértékét a fenntartók változóan élik meg: bár a rendezvények és színházi előadások gyakran teltházak, néha érezhető a lakossági érdektelenség vagy a befektetett munka mértékének félreértése.

Cs. Cs. így látja a helyzetét a helyi kulturális életben: „Az iskolai feladatok 13 éve, úgymond köteleznek engem, hogy részt vegyek benne. 2010-től önkormányzati képviselő vagyok, ami szintén arra sarkall, hogy minél többet tegyek a közösségekért, tehát itt van egy mérhető viszonylag hosszú ciklus. A lakosság szerintem nem úgy értékeli, ahogy én érzem, hogy teszek a városért, de valami pici pont vagyok ebben a rendszerben.” A válaszadó önértékelése („valami pici pont vagyok ebben a rendszerben”) ellentétben áll azzal a szerepkörrel, amelyet a város kulturális életében objektíve betölt. Az interjú kontextusa és a település kulturális eseményeiben való aktív részvétele alapján megállapítható, hogy az önminősítés nem tükrözi a tényleges befolyást és elismerést.

Az Ön véleménye szerint mi az a legfontosabb hozadéka a közösségnek a tagok számára? (Pl. barátságok, tudás elsajátítása, önkifejezés). A fenntartók egybehangzó véleménye szerint a legfontosabb hozadék a közösségi létből fakadó barátság, az összetartozás érzése és az elszigeteltség csökkenése. Emellett kiemelik az önkifejezés lehetőségét, a sikerélményt és a mentális egészség megőrzését, ami a szabadidő hasznos eltöltésével párosul. A közösségi tagság révén az egyének megbecsültebbnek érzik magukat, ami erősíti a helyi identitást is.

„Én is rendszeresen eljárak rendezvényekre, tornára stb. Öröm látni, hogy az így kialakult kiscsoportok megtartják a barátság erejét, fiatalokat és idősebbeket hoz össze.” így látja CS.J.E. a közösségek összetartó erejét, aki évtizedek óta lelkes tagja és rendszeres látogatója a rendezvényeknek.

Észleli-e, hogy a csoportok tevékenysége erősíti a helyi lakosok közötti összetartozás érzését? Ha igen, hogyan? A válaszok alapján a közös programok és élmények növelik a település iránti büszkeséget és átjárást biztosítanak a különböző társadalmi csoportok között. A fenntartók úgy látják, hogy a sikeres fellépések és közös akciók mélyebb emberi kapcsolatokat alakítanak ki, és arra ösztönzik a többi lakost is, hogy váljanak a közösség aktív részeseivé. Az együtt átélt események közös emlékezetet építenek, ami hosszú távon összeköti a várost.

„A közös programok, rendezvények és együtt végzett munkák lehetőséget adnak a személyes kapcsolatok kialakítására és elmélyítésére. Az együtt átélt élmények növelik a bizalmat és az egymás iránti felelősségérzetet. Érezni lehet, hogy keresik a csoporttagok egymás társaságát, ragaszkodnak egymáshoz, segítik egymást, fontos a közösséghez való tartozás élménye.”-így látja a folyamatot Rné. B. A.

Milyen kihívásokkal szembesülnek a közösségek a mindennapi működés során (pl. tagtoborzás, finanszírozás, helyszín)? A legnagyobb nehézségnek a tagtoborzást és a fiatalabb generációk bevonását tartják, ami az elvándorlás és a digitális világ elszívó hatása miatt különösen nehéz. Emellett jelentős kihívás a bizonytalan vagy szűkös finanszírozás, az eszközök hiánya, valamint a közösségi vezetők adminisztratív és szervezési terhelése, ami idővel kiégéshez vezethet.

G. S. részletesen bemutatta a kihívásokat, amellyel egy közösségnek meg kell küzdenie a mindennapi működés során: „Számos kihívással szembesülhetnek, amelyek hosszú távon befolyásolják a fennmaradásukat és hatékonyságukat:

Tagtoborzás és utánpótlás hiánya:

Gyakori probléma az érdeklődés csökkenése, különösen a fiatalabb generációk körében. Az elvándorlás, időhiány vagy a digitális tér előtérbe kerülése megnehezíti az aktív tagság fenntartását.

Motiváció és elköteleződés fenntartása:

Az önkéntes alapon működő közösségekben nehéz hosszú távon biztosítani az aktív részvételt, könnyen kialakulhat kiégés a kulcsszereplők körében.

Finanszírozási nehézségek:

A működéshez szükséges források (eszközök, programok, utazás, kommunikáció) előteremtése sokszor bizonytalan, pályázatfüggő vagy korlátozott.

Megfelelő helyszín hiánya:

Sok közösségnek gondot jelent az állandó vagy megfelelő méretű, felszereltségű találkozóhely biztosítása, ami akadályozhatja a rendszeres működést.

Szervezési és adminisztratív terhek:

A programok szervezése, pályázati adminisztráció, jogi és pénzügyi kötelezettségek jelentős terhet róhatnak a közösség vezetőire.

Kommunikációs nehézségek:

A tagok elérése, információáramlás biztosítása és a külső kommunikáció (pl. közösségi média) sokszor kihívást jelent, különösen eltérő korosztályok esetén.

Összegzésként: a közösségek működése elkötelezettséget, rugalmasságot és együttműködést igényel, és ezeknek a kihívásoknak a kezelése kulcsfontosságú ahhoz, hogy a közösség hosszú távon életképes maradjon.”

Hogyan zajlik az utánpótlás nevelése? Vannak-e fiatalok a csoportokban, vagy nehézségekbe ütköznek a bevonásukkal kapcsolatban? Bár vannak sikeres kezdeményezések az iskolai néptánc vagy a zeneiskolai képzés terén, a fenntartók szerint a fiatalok bevonása komoly nehézségekbe ütközik. A tanulmányok miatti elköltözés és a szabadidős igények megváltozása miatt jellemzően a közép- és idősebb korosztály mozgósítható könnyebben. A döntéshozók úgy látják, hogy a harmincas korosztály számára a tradicionális közösségi értékek gyakran már kevésbé vonzóak. „Csoportja válogatja. Szerintem jellemzően a közép és idősebb korosztály vonható be a programokba, különböző alkotó, művelődő közösségi életbe. Jellemző a fiatalokra az időhiány, az elköltözés tanulás vagy munka miatt, illetve az, hogy a digitális világ más jellegű elfoglaltságokat kínál számukra – ezzel nehéz versenyezni.” Rné B. A. véleménye erről a problémafelvetésről.

Hogyan tudná az önkormányzat vagy a művelődési ház még jobban támogatni az amatőr művészeti és művelődő közösségeket? A támogatás terén az infrastrukturális segítségnyújtást, az ingyenes teremhasználatot és a technikai eszközök biztosítását látják kulcsfontosságúnak. Javaslatként merült fel a pályázatírásban nyújtott szakmai segítség, a kiszámíthatóbb anyagi keretek megteremtése és a közösségek láthatóságának növelése a helyi médiában. A fenntartók szerint fontos lenne a szorosabb partneri viszony kialakítása és az, hogy a vezetők "beüljenek" a közösségek közé.

„Ezen a téren mindig van hová fejlődni, ezért folyamatosan keressük az új támogatási lehetőségeket. Célunk a kiszámíthatóbb anyagi háttér megteremtése, a közös pályázások ösztönzése. Emellett szeretnénk nagyobb nyilvánosságot biztosítani a csoportoknak. Összességében az önkormányzat és a művelődési ház háttérként áll a közösségek mögött: biztos alapot adunk, figyeljük az igényeiket, és eltökélt szándékunk, hogy több forrással, jobb eszközökkel és hatékonyabb kommunikációval segítsük őket.”- így látja Dr. G. G. a fenntartók és a civil szervezetek jövőbeni együttműködését.

Van-e még valami, amit fontosnak tart elmondani Tiszalök értékeiről? Záró gondolatként a fenntartók hangsúlyozták, hogy Tiszalök igazi értékét az összefogásra és egymás tiszteletére képes emberek adják. Bár a közösségi élet jelenleg nehézségekkel küzd, egyes vezetők optimisták a tekintetben, hogy a közösségek megtartó ereje a jövőben ismét felértékelődik majd. Kiemelték továbbá a település szerethetőségét és az olyan egyedi természeti csodákat, mint a Tisza virágzása. „Tiszalök igazi értéke az itt élő emberek közössége. A természet, a kultúra, a hagyomány és a történelem csak akkor él, ha vannak, akik ápolják – és szerencsére nálunk vannak ilyen emberek. Büszke vagyok minden helyi értékünkre, de leginkább az összefogásra és egymás tiszteletére, ami mögöttük áll. Szeretném biztatni a tiszalöki polgárokat, főként a fiatalokat, hogy ismerjék meg városunk múltját, vegyenek részt a programokon, csatlakozzanak közösségeinkhez. Mert így nemcsak adnak, hanem kapnak is: barátokat, élményeket, büszkeséget. Hiszem, hogy együtt meg tudjuk őrizni és továbbadni Tiszalök értékeit – mert végső soron ezek mi magunk vagyunk.” Dr. G.G. véleménye, hogy a legnagyobb érték a településen az itt élő emberek közössége.

Összegzés: A tiszalöki fenntartói és döntéshozói interjúk elemzése rávilágít arra, hogy a település vezetői és szakemberei egységesen a természeti környezetet, különösen a Tiszát és az Arborétumot tekintik a város legfőbb fundamentumának. A válaszokból kirajzolódik egyfajta generációs folytonosság, ahol a korábbi városvezetés által kiépített stabil kulturális szövödményt az új vezetés a közvetlenség és a modernizáció irányába igyekszik továbbfejleszteni. A szakemberek egyetértenek abban, hogy a helyi identitás valódi hordozói az amatőr művészeti csoportok és civil szerveződések, amelyek nem csupán őrzik a hagyományokat, hanem aktív jelenlétükkel tartalommal töltik meg a városi infrastruktúrát. A vizsgálat ugyanakkor rámutat a közösségi életet érintő komoly kihívásokra is, amelyek közül a legégetőbb a fiatalabb korosztály elérése és bevonása. Az elvándorlás és a digitális tér elszívó hatása miatt a fenntartók nehézségekkel küzdenek az utánpótlás nevelése terén, miközben a jelenlegi tagságot a kiégés és a finanszírozási bizonytalanság veszélyezteti. Az interjúalanyok önreflexiója változó képet mutat: míg egyesek meghatározó szerepük ellenére is szerényebben ítélik meg saját hatásukat, a döntéshozók elkötelezettek a háttértámogatás, a pályázati segítségnyújtás és a láthatóság növelése mellett. Az elemzés végső konklúziója szerint Tiszalök legfőbb értéke az emberi erőforrásban és az összefogás képességében rejlik, amely a jövőben is a település megtartó erejének záloga lehet.

A. B. a tiszalöki kulturális élet aktív szereplője, aki elsősorban a helyi táncélet fellendítésében játszik fontos szerepet. A Tiszalöki Mámor Dal-Tánc-Színház Egyesület keretein belül működő tánccsoport vezetője és mentora és az egyesület vezetőségi tagja. Tevékenysége 2019-ben kapott nagyobb lendületet, amikor a tiszalöki "István, a király" rockopera produkció sikere után – amelyben ő maga is részt vett – megfogalmazódott az igény egy állandó helyi tánccsoport létrehozására. A csoport repertoárja rendkívül színes, a klasszikus csárdástól kezdve a modern rock and rollon át a különböző stílusú show-táncokig terjed. B. nemcsak a koreográfiákért felel, hanem a közösség összetartását is fontosnak tartja, hogy a próbák jó hangulatban, családi légkörben teljenek, ahol a tagok kikapcsolódhatnak a mindennapi munka után. Munkásságát elkötelezettség és áldozatvállalás jellemzi, hiszen szembeáll a tagtoborzás nehézségeivel és a finanszírozási kihívásokkal is. Célja a helyi értékek őrzése és a közösségépítés a mozgás örömein keresztül.

C. D. E. nyugalmazott ének-zene tanár és a Tiszalöki Népzenei Együttes művészeti vezetője, aki 2001 októbere óta irányítja a csoport szakmai munkáját. Pályafutása során a helyi művészeti iskolában népi éneket tanított és gyermekciterazenekart is vezetett, így a népzene szeretete nemcsak a hivatása, hanem a közösségi tevékenységének is az alapja. Vezetőként kiemelt figyelmet fordít a tiszta forrásból származó népdalkincs megőrzésére, ő maga állítja össze az együttes fellépőcsokrait, és nagy gondot fordít a népdalok és műdalok szakmai elkülönítésére. A közösségépítésben is aktív szerepet vállal, hiszen a rendszeres próbák mellett névnap-i ünneplésekkel, közös kirándulásokkal és családi hangulat megteremtésével tartja össze a tagságot.

Bár munkája során olyan kihívásokkal is szembesül, mint a generációk közötti távolság vagy az utánpótlás hiánya, elkötelezetten dolgozik a helyi kulturális értékek továbbadásán, amit a csoportjával elnyert Tiszalök városért kitüntető díj és a különböző szakmai minősítők sikerei is igazolnak.

K. Lné a tiszalöki közösségi és kulturális élet rendkívül aktív résztvevője, aki egyszerre több helyi csoport munkájában is szerepet vállal. Tagja a Tiszalöki Mámor Dal-Tánc-Színház Egyesületnek, ahol az énekesek és színészek mellett táncosként is fellép a városi rendezvényeken. Emellett öt éve alapító tagja a Csontváry Képzőművészeti Körnek, ahol festéssel foglalkozik, tizenhárom éve rendszeresen látogatja a zumbaórákat, és részt vesz a néhány hónapja alakult Örömtánc csoport foglalkozásain is. Motivációját a művészetek és a mozgás iránti sokszínű érdeklődése adja, számára ezek a tevékenységek a munka utáni feltöltődést, kikapcsolódást és szórakozást jelentik.

Úgy véli, hogy a közösségi tagság legfőbb hozadéka a szabadidő hasznos eltöltése mellett az új barátságok kötése, valamint az olyan személyiségfejlesztő hatások, mint a tolerancia és az önismeret. Bár tapasztalja a helyi lakosság egy részének bezárkózottságát és az utánpótlás nevelésének nehézségeit, elkötelezetten hisz a csoportok közösségmegtartó erejében és abban, hogy tevékenységükkel hozzájárulnak a városi rendezvények sikeréhez. A Tiszalöki Mámor Dal-Tánc-Színház Egyesület tagjaként ő is részese volt annak a megtiszteltetésnek, amikor a csoport 2022-ben Tiszalök Városért kitüntető díjban részesült

M. A. a tiszalöki kulturális élet aktív résztvevője, aki előadóként vesz részt a Tiszalöki Mámor-Dal-Tánc-Színház produkcióiban. A csoporthoz való csatlakozásának legfőbb mozgatórugója a művészet megélése volt. Rendszeresen fellép városi rendezvényeken, ünnepi megemlékezéseken és színházi előadásokon, a próbák mellett pedig évente néhány alkalommal csapatépítő tevékenységekben is részt vesz.

Saját bevallása szerint a közösségnek köszönhetően számos tehetséges embert ismert meg, akiktől szakmailag is sokat tanult, emellett pedig értékes barátságokra tett szert. Úgy véli, hogy a társulat előadásai, amelyekre gyakran a helyi értékekre való utalásokat is beleszőnek, sikeresen hozzák össze a város lakóit, amit a rendre teltházas rendezvények is igazolnak. Bár elismeri a finanszírozás és az utánpótlás nevelésének nehézségeit, továbbra is fontosnak tartja az amatőr művészeti csoportok népszerűsítését és támogatását. Tagja annak a Tiszalöki Mámor-Dal-Tánc-Színháznak, amely tevékenységéért 2022-ben Tiszalök Városért kitüntető díjat kapott.

N. E. a tiszalöki közösségi élet elkötelezett szereplője, aki 5 évig önkormányzati képviselőként, a Városi Könyvtár és Művelődési Ház önkénteseként, valamint a Tiszalöki Mámor-Dal-Tánc-Színház Egyesület tagjaként tevékenykedik. Szakmai és közösségi munkája során fontosnak tartja a helyi értékek megőrzését és népszerűsítését, különösen a kulturális és közösségi programokon keresztül. Az egyesületben végzett tevékenysége során nemcsak az előadások megvalósításában vesz részt, hanem a közösség összetartásában is jelentős szerepet vállal. Úgy véli, hogy a közösséghez tartozás legfőbb hozadéka a barátságok kialakulása, az önkifejezés lehetősége és az a büszkeség, amelyet a település hírnevének öregbítése jelent a tagok számára. Tapasztalatai szerint a fiatalok bevonása nehézségekbe ütközik, így leginkább a középkorosztályra támaszkodnak, akik aktívan és lelkesen vesznek részt a városi rendezvényeken.

Hangsúlyozza az önkormányzati megbecsülés és az anyagi támogatás fontosságát az amatőr művészeti csoportok életben tartásához, és vallja, hogy a közösségi munka ereje a tagok áldozatkészségében és a helyi lakosok pozitív visszajelzéseiben rejlik.

Pné K. J. a tiszalöki közösségi és kulturális élet egyik meghatározó, évtizedek óta aktív alakja. A helyi amatőr színjátszó csoport egyik alapító tagjaként már harminc éve vesz részt a társulat munkájában, ahol a szereplés iránti vágyát a közönség szórakoztatásával és a mindennapokból való kikapcsolódással ötvözi. Sportolói múltjára építve negyven éve vezeti a városi kondicionáló tornát, amelynek célja a helyi lakosok fizikai és mentális egészségének megőrzése. Családi indíttatása és mély lokálpatriotizmusa már ötven éve arra ösztönzi, hogy lehetőségeihez mérten tegyen a település értékeinek megmaradásáért, mivel Tiszalöket tekint a világ közepének. 2011-ben kiemelkedő tevékenységéért Tiszalök Városért kitüntető díjban részesült.

Szné S. Á. a tiszalöki közösségi élet egyik motorja, aki a Városi Könyvtár és Művelődési Ház igazgató-helyetteseként és a Tiszalöki Mámor-Dal-Tánc-Színház Egyesület vezetője tagjaként tevékenykedik. Számára a tánc és az amatőr színjátszás nem csupán hobbi, hanem a mindennapi munka utáni teljes kikapcsolódás és önkifejezés eszköze, amelyen keresztül színt vihet a saját és a városiak életébe. Mélyen elkötelezett a helyi értékek és a közösség mellett, vallja, hogy a közös alkotás és a próbák során kialakuló barátságok, valamint az egymásra figyelés a legfontosabb hozadéka ezeknek a csoportoknak. Bár sajnálattal tapasztalja a helyi lakosság egy részének passzivitását és a fiatalok nehézkes bevonását a kulturális életbe, ő maga töretlen lelkesedéssel dolgozik a tiszalöki rendezvények színvonalas megvalósításáért.

Hisz abban, hogy a közösségek ereje és a kreatív alkotómunka képes formálni a település arculatát, és büszke arra, hogy csapatával 2022-ben elnyerte a Tiszalök Városért kitüntető díjat.

T. A. a tiszalöki kulturális élet meghatározó szereplője, aki 1996-ban csatlakozott az akkoriban alakult helyi színjátszó csoporthoz. Jelenleg a Mámor Dal Tánc Színház Egyesület tagjaként tevékenykedik, amely közösség az évek során az amatőr színjátszás mellett tánccal és énekkel is bővítette repertoárját. Motivációját a csatlakozáshoz a barátok és ismerősök biztatása, valamint a tehetségének kibontakoztatása és az alkotás iránti vágy adta. Aktívan részt vesz a csoport fellépéseiben, legyen szó városi rendezvényekről, ünnepi megemlékezésekről vagy pályázati forrásból megvalósuló tájoló előadásokról.

Számára a közösség legfontosabb hozadéka a hosszú évek alatt kialakult mély barátságok, a szakmai tudás elsajátítása és az önkifejezés lehetősége. Elkötelezett híve a minőségi és színvonalas alkotómunkának, amely véleménye szerint hozzájárul a helyi értékek megőrzéséhez és a város lakóinak összetartozásához. A kihívások ellenére, mint amilyen a nehézkes tagtoborzás vagy a szűkös anyagi források, töretlen lelkesedéssel dolgozik a tiszalöki amatőr művészet jövőjéért.

Vné P. J. a tiszalöki kulturális közösség aktív tagja, aki 2019-ben, az István a király rockopera helyi keresztmetszetében való szereplése után kapott meghívást a színtársulatba. A csatlakozásra leginkább a csoportban tapasztalt családi légkör, a próbák jó hangulata és a kialakult barátságok motiválták. Részt vesz a társulat számos városi rendezvényén és alkalmankénti önálló estjein is, amelyekkel hozzájárul a helyi értékek továbbadásához. Számára a közösségi munka legfontosabb hozadéka a szoros emberi kapcsolatok mellett az önbizalom növekedése, valamint a kommunikációs készség és az önismeret fejlődése.

Értékeli a társulat nyitottságát, hiszen az ének, a tánc és a próza terén is bárki előtt nyitva áll az ajtó, aki szívesen kipróbálná magát a színpadon. Elkötelezett híve a helyi értékeknek, amelyek közül kiemelt jelentőségűnek tartja a Tiszát, a vízerőművet és az arborétumot. Tagja annak a Mámor Dal-Tánc-Színház Egyesületnek is, amelynek munkáját 2022-ben Tiszalök Városért kitüntető díjjal ismerték el.

A tagok interjúi alapján az alábbi részletes elemzés készíthető a tiszalöki amatőr művészeti és művelődő közösségek helyzetéről:

Kérem, mutassa be röviden azt a közösséget, amelyben részt vesz. Mióta működik a csoport, és milyen fő tevékenységet végeznek? A válaszokból több meghatározó tiszalöki közösség rajzolódik ki, amelyek közül a legjelentősebb a Tiszalöki Mámor Dal-Tánc-Színház Egyesület (korábban Tiszalöki Színjátszócsoporthoz). Ez a csoport 1995-1996 környékén alakult Kerekesné Dr. Wirth Erzsébet kezdeményezésére, és az amatőr színjátszás mellett ma már táncsal és énekkel is foglalkozik. A város legrégebbi múltraszínház köré alakult közössége a Tiszalöki Népzenei Együttes, amely 1965-ben jött létre, és jelenleg citerával, furulyával és tárogatóval kísért népdalcsokrokat ad elő. Emellett említésre került a 2019-ben alakult Tiszalök Táncsoporthoz, a 40 éves múltú kondicionáló torna, a Csontváry Képzőművészeti Kör, a Zumba és az alig néhány hónapos Örömtánc csoport is.

„Több közösségben veszek részt:

-Tiszalöki Mámor Dal-Tánc-Színház Egyesület: a tagok leginkább helyi rendezvényeken lépnek fel tánccal, énekkel, versekkel, jelenetekkel, alkalom adtán színdarabbal, több esetben közös, mindenkit érintő produkcióval.

Az énekesek és színészek már sok évvel ezelőtt megkezdték szereplésüket, a táncosok 5 éve léptek a közösségbe, egyesületté tavaly alakultunk.

- Csontváry Képzőművészeti Kör: festünk, 5 éve.

- Zumba: mozgunk, zumbázunk 13 éve.

- Örömtánc: 4 hónapja alakultunk, táncolunk.” K. L-né szabadidejét átszövi a közösségek tevékenysége, a legaktívabb tagja a helyi közéletnek és az egyesületben is vállalt vezetői szerepet.

Mi motiválta Önt arra, hogy csatlakozzon ehhez a csoporthoz, vagy részt vegyen a munkájában? A csatlakozási motivációk között elsődleges a közösségi élmény és a barátok, ismerősök biztatása. Meghatározó fordulóponthoz volt sokak számára a 2019-ben Tiszalökön bemutatott István a király rockopera, amelynek elsöprő sikere és családias légköre több új tagot is a csoportok felé terelt.

Az egyéni szinten a szereplési vágy („egészséges exhibicionizmus”), a művészet megélése, a népzene szeretete, valamint a munka utáni kikapcsolódás és lelki feltöltődés szolgált alapvető ösztönzőként.

„1965-ben alakult Tiszalökön az Erkel Vegyeskar Ajtai Loránd vezetésével. Mivel csak néhányan tudtak kottát olvasni, ugyanakkor volt néhány citerázni tudó férfi, adott volt a lehetőség, hogy népzenei együttesként tevékenykedjenek tovább. Az 1980-as években tértek át a könnyebben megtanulható népzeneire. Én 2001-ben vettem át a Tiszalöki Népzenei Együttes vezetését. Sokáig citerával kísértük az éneklő csoportot, 2008-ban csatlakozott hozzánk egy kolléga, aki furulyával, klarinéttal és napjainkban leginkább tárogatóval kíséri népdalcsokrainkat.” – így vall a motivációjáról a legrégebben alakult közösség vezetője C. D. E.

Milyen rendszerességgel találkoznak, és milyen eseményeken, fellépéseken vesznek részt? A találkozások gyakorisága a fellépésekhez igazodik: alapvetően heti egy-három alkalommal próbálnak a csoportok. Amikor azonban bemutató vagy városi rendezvény van a láthatáron, a próbák besűrűsödnek, akár napi rendszerességre is. A közösségek állandó szereplői a helyi ünnepeknek, mint a Városnap, az Idősek Napja, a Magyar Kultúra Napja, a Karácsonyi Forgatag és a népzenei versenyek. Emellett előfordulnak tájoló előadások vidéki településeken, bálokon és szakmai gálaműsorokon is.

„Egy-egy előadás vagy fellépés előtt heti rendszerességgel találkozunk. A műsor közeledtével, akár heti 4-5 alkalommal is próbálunk. A Városnapon és az itt megrendezésre kerülő minden eseményen is jelen vagyunk.” – összegezte A. B., aki koreográfiákat is készít a táncszóport számára és az egyesület vezetőségi tagja is.

Az Ön véleménye szerint melyek Tiszalök legfontosabb helyi értékei? (Kulturális, természeti, történelmi, közösségi szempontból). Tiszalök legfontosabb értékei között az interjúalanyok egységesen a természeti adottságokat emelték ki: a Tiszát, a Kis-Tisza Ökocentrumot, a horgásztavakat és az 50-es években létesült Arborétumot. Történelmi szempontból kiemelt helyet foglal el a Vízermű, amely nemcsak ipari műemlék, hanem a hadifogolytábor tragikus múltjának is hordozója. Kulturális értéként a 60 éves népzenei múltat, a helyi szintársulatot, a Csontváry-mlékelyet és a közösségi programokat, például a „Széles a Tisza” rendezvényt azonosították.

„A Tisza az itt élők életének szerves részét képezi, minden évszakban gyönyörű, megnyugtató látványt nyújt, gazdag élővilággal rendelkezik Tiszalöki Vízlepcső és Erőmű, amely egy tiszalöki embernek nem csak egy energiaellátó építmény, hanem tragikus múlttal rendelkező hely.

A rendezvények (pl.: Széles a Tisza), a közösségi programok fontos szerepet játszanak a lakosok életében.” – N. E. hivatali dolgozó véleménye is ezt támasztja alá, aki az előző ciklusban önkormányzati képviselőként és a mai napig önkéntesként támogatja a helyi közösségi művelődést.

Mit gondol, hogyan járul hozzá az Ön közössége ezeknek a helyi értékeknek a megőrzéséhez és továbbadásához? A közösségek az értékőrzéshez a színvonalas, „nem gagyi” produkciók létrehozásával és a helyi identitás erősítésével járulnak hozzá. A népzenei együttes például folyamatosan műsoron tartja az elődök által gyűjtött népdalokat. A fellépések révén a lakosok büszkéek lehetnek a helyi tehetségekre, ami erősíti a lokálpatriotizmust, a rögzített előadások és felvételek pedig megőrzik ezeket az értékeket a jövő nemzedékei számára is.

„Ezt majd a jövő nemzedéke eldönti. Amit csinálunk, azt szívből-szeretetből végezzük, de ez csak egy szegmense a kérdésnek. Az értékőrzés az nagyon sokrétű, sok alfejezete van, amihez kell egy belső elkötelezettség, vagy a felmenők általi példamutatás, vagy egyszerűen a téma iránti kiemelt figyelem. Egyelőre azt mondanám, hogy a színjátszás mint helyi közösség által próbálunk példát mutatni, a kultúra iránti igényt formálni.”- így vélekedik Pné K. J. erről a kérdésről.

Hogyan illeszkedik az Önök tevékenysége a település kulturális életébe? Érzik-e, hogy a helyi lakosság értékeli a munkájukat? A csoportok tevékenysége szorosan beépül a város életébe, a lakosság jelentős része szereti és elismeri a munkájukat, amit a bemutatók utáni személyes gratulációk és a teltházas előadások igazolnak. Ugyanakkor több interjúalany is tapasztalja a lakosság egy részének passzivitását, az „érdektelenséget” és azt a mentalitást, hogy ami helyi, az nem lehet elég jó. Ennek ellenére a közösségek érzik a közönség szeretetét és biztatását.

M. A. az érdektelenség megléte mellett is érzi a közösség szeretetét: „A társulat mindig szem előtt tartva a helyi értékeket az előadásaikba mindig beleszőnek valamiféle utalást ami a helyi értékekre mutat illetve a nemzeti ünnepeken való folyamatos részvétellel. A csapat előadásain rendre teltház fogadja az előadókat ezért úgy gondolom, hogy a helyi műértő közönség értékeli a munkánkat.”

Az Ön véleménye szerint mi az a legfontosabb hozadéka a közösségnek a tagok számára? (Pl. barátságok, tudás elsajátítása, önkifejezés). A legfontosabb hozadék a szoros, tartós barátságok kialakulása és a „családias hangulat” megélése. Emellett kiemelték az önkifejezést, a személyiségfejlődést (önbizalom növekedése, empátia, tolerancia) és a szakmai tudás elsajátítását a rendezőktől vagy a tapasztaltabb társaktól. A közösség segít leküzdeni a gátlásokat, lehetőséget adva azoknak is a szereplésre, akik korábban nem mertek kiállni mások elé.

„Számomra a legfontosabb hozadéka az, hogy szoros, jó barátságok kötődtek, de természetesen ezen kívül vannak olyan pozitív dolgok, amiket lehet észre sem veszünk. Például az önbizalom növekedése, a kommunikációs készségeink javulása, az önismeret és az empátia fejlődése.” – Vné P. J. számára a közösségi élet a fent említett személyiségfejlesztő hatások és mély emberi kapcsolatok tárháza, amelyek túlmutatnak a pusztán szabadidős tevékenységen.

Észleli-e, hogy a csoport tevékenysége erősíti a helyi lakosok közötti összetartozás érzését? Ha igen, hogyan? Az interjúalanyok többsége szerint a fellépések és rendezvények összehozzák az embereket, közös élményeket teremtenek, és alkalmat adnak a beszélgetésre régi ismerősök között. Bár az összetartozás érzése nem mindig mindenkinél érzékelhető, a közönség izgatott várakozása és a közös sikerélmény („mi tánccsoportunk”) erősíti a helyi közösségi szövetet.

„Fellépéseink alatt a tiszalökiek egy emberként élvezik a műsort, szerintem összeköti őket az irántunk érzett szeretet, és a közös élmény, plusz az az érzés, hogy mi az ő csoportjuk vagyunk, és büszkék lehetnek ránk.” – Szné S. Á. véleménye a csoport és a helyi lakosság közötti összetartozásról.

Milyen kihívásokkal szembesül a közösség a mindennapi működés során (pl. tagtoborzás, finanszírozás, helyszín)? A legnagyobb kihívás a tagtoborzás, különösen az új tagok és a fiatalok bevonása bizonyul rendkívül nehéznek. A finanszírozás szintén kritikus pont: saját forrásokból, tagdíjakból és ritka pályázatokból próbálják megoldani a díszletek, jelmezek és fellépőruhák költségeit. A helyszín biztosítása terén kedvezőbb a helyzet, mivel a Művelődési Ház és a Polgármesteri Hivatal eddig helyet adott a próbáknak, bár a rezsiköltségek miatti bezárások veszélye folyamatosan fennáll.

T. A. véleménye szerint: „A legnehezebb feladat, a legnagyobb kihívás az új tagok bevonása, vagy esetleg régi tagok visszahívása a közösségbe. Emiatt nem lehet felújítani régi darabokat, hiszen akkor még sokkal nagyobb volt a létszám. A fiatalokat már abszolút nem érdekli, nincs igényük erre a tevékenységre. A finanszírozás is gondot jelent, éppen azért alakítottuk meg az egyesületet, hogy minél több támogatást, az 1 %-ot igénybe tudjunk venni. A helyszínnel nincs probléma, mert a művelődési ház és a kisebb rendezvényekhez a polgármesteri hivatal nagyterme minden esetben rendelkezésünkre áll.”

Hogyan zajlik az utánpótlás nevelése? Vannak-e fiatalok a csoportban, vagy nehézségekbe ütköznek a bevonásukkal kapcsolatban? Az utánpótlás nevelése komoly akadályokba ütközik; a fiatalokat nehéz bevonni, mert a tanulmányaik lefoglalják őket, vagy más városokba költöznek. Sokan úgy érzik, a mai fiatalok számára „nem menő” középkorúakkal együtt táncolni vagy színjátszani, és hiányzik belőlük az a kitartás, ami az áldozatokkal járó próbafolyamatokhoz kell. Jelenleg leginkább a középkorosztály mozgósítható, akinek már felnőttek a gyermekei.

„A társulat ajtaja mindenki előtt nyitva áll, aki bátorságot érez, vagy szeretné magát kipróbálni. Mind ének, mind tánc, valamint próza terén.” – Vné P. J. a csapat nyitottságát hangsúlyozza.

Hogyan tudná az önkormányzat vagy a művelődési ház még jobban támogatni az amatőr művészeti és művelődő közösségeket? A válaszok alapján elsősorban anyagi támogatásra lenne szükség eszközökre (mikroportok, technika), díszletekre és jelmezekre, valamint az utazási költségek fedezésére. Emellett igény mutatkozik az erkölcsi megbecsülésre is: több köszönetnyilvánításra, a csoportvezetők tiszteletdíjára, és arra, hogy a városi képviselők és pedagógusok nagyobb számban vegyenek részt a rendezvényeken példamutatóként.

„A művelődési házzal, könyvtárral nincs semmi gond, gyakran emberfeletti erővel dolgoznak azért, ami a hivatásuk, és hosszú évek óta mindent meg is tesznek ezért, annak ellenére, hogy a lakosság egyre nehezebben állítható fel a laptopja mellől.

Az önkormányzat már nem ilyen egyértelmű, főleg, amíg vezető pozícióban olyanok is ülnek, akik ezeket az értékeket felesleges pénzkidadásnak minősítik. No meg van egy – szerintem- egyáltalán nem mellékes probléma, ami egyébként a magyar ember mentalitására is nagyban jellemző. Az, hogy mindenhez úgy állnak hozzá, hogy ezt vagy azt miért nem lehet megvalósítani. Itt van a kutya elásva, mert sokkal egyszerűbb és célravezetőbb lenne, ha azzal kezdenék: ezt kell megvalósítanunk, ülünk össze, ötletelünk, keressük a legjobb megoldást, és CSINÁLJUK MEG!” - Pné K. J. a fenntartó támogatásának a hiányát a fentiekben foglalta össze.

Van-e még valami, amit fontosnak tart elmondani Tiszalök értékeiről vagy az Önök közösségéről? Zárásként többen hangsúlyozták Tiszalök természeti szépségét és a város iránti szeretetüket. Ugyanakkor fájlalják a lakosság körében tapasztalható rosszindulatot és a „nincs itt semmi” mentalitást. Kiemelték, hogy a közösség megtartásához „elkötelezett, kissé őrült” emberekre van szükség, akik szívügyüknek tekintik az értékek átmentését a jövő számára.

„Elég idős vagyok már ahhoz, és olyan családi indíttatással is rendelkezem, ami engem már 50 éve arra inspirál, hogy a magam módján, és lehetőségeimhez mérten tegyek azért, hogy az értékeink ne menjenek veszendőbe. Ezzel csak azt akarom mondani, hogy számtalan emlékem, öröklött útmutatásom is van a témával kapcsolatban, de ebbe már nem akarok belemenni. Ami viszont biztos, hogy amíg erőm engedi, továbbra is teszem a dolgomat. Mert szeretem, és mert nekem Tiszalök a világ közepe!” – Pné K. J. így fogalmazta meg a településünkhöz, a közösséghez és a helyi értékekhez fűződő viszonyát.

Ez az elemzés Tiszalök város kulturális és közösségi életének jelenlegi állapotát tárja fel a döntéshozók és az aktív közösségi tagok szemüvegén keresztül. Rávilágít arra a szoros összefonódásra, amely a város természeti adottságai, történelmi emlékezete és az itt élő, alkotó emberek identitása között feszül. Az interjúk összesítése nem csupán a sikereket és az eredményeket veszi számba, hanem őszinte látleletet ad a kistelepülési közösségépítés nehézségeiről, a generációs különbségekről és a helyi értékőrzés mindennapi küzdelmeiről is.

Az elhangzott válaszokból egyértelműen kirajzolódik, hogy Tiszalök szellemi ereje az intézményi háttér és a civil áldozatvállalás kettőseben rejlik. Miközben a város vezetése az infrastruktúra biztosításával és stratégiai fejlesztésekkel – például ipari beruházásokkal és közbiztonsági intézkedésekkel – igyekszik megteremteni a fejlődés alapjait, a művészeti csoportok és civil szerveződések tartalommal, érzelmekkel és közös élményekkel töltik meg a mindennapokat. A Tisza folyó, az Arborétum és a Vízermű alkotta fizikai keretrendszer a népzene, az amatőr színjátszás és a közös mozgás közösségformáló ereje teszi valódi otthonná a lakosok számára.

Összegezve megállapítható, hogy a tiszalöki közösségi élet legfőbb mozgatórugója a személyes elkötelezettség és a mély lokálpatriotizmus. A sikeres produkciók, mint az István, a király rockopera vagy a jubileumi népzenei találkozók, bizonyították, hogy a település képes az összefogásra és a magas szintű önkifejezésre. Ugyanakkor a fenntartók és a tagok is azonosították azokat a feszültségpontokat – a fiatalok elvándorlását, a digitális izolációt és a finanszírozási nehézségeket –, amelyek hosszú távon veszélyeztetik a kulturális folytonosságot. A közösség tagjai számára a részvétel elsősorban mentális kapaszkodót, baráti hálót és sikerélményt jelent, ami a város megtartó erejének egyik legfontosabb, bár nem számszerűsíthető eleme.

A jövőre nézve az elemzés kijelöli a fejlődés irányait is, hangsúlyozva a párbeszéd és a kölcsönös elismerés fontosságát. A fenntartható működés érdekében elengedhetetlen a támogatási rendszerek kiszámíthatóbbá tétele, valamint a szakmai segítségnyújtás kiterjesztése a pályázati források elérése érdekében. Kiemelt feladat a generációk közötti híd megerősítése, olyan vonzó és modern megszólítási formák keresése, amelyek a fiatalabb korosztály számára is értelmezhetővé és vonzóvá teszik a hagyományos értékeket. Az önkormányzat, a kulturális intézmények és a civil szféra közötti partneri viszony elmélyítése, valamint a helyi eredmények aktívabb kommunikációja segíthet lebontani a passzivitás falait, és erősítheti azt a kollektív büszkeséget, amely Tiszalöket élhető és szerethető várossá teszi.

5. A KUTATÁSI EREDMÉNYEK ÖSSZEGZÉSE

A kvantitatív és kvalitatív eredmények egyaránt azt bizonyítják, hogy az amatőr művészeti és művelődő közösségek Tiszalök szociális tőkéjének meghatározó elemei. Az aktivitásuk nem csupán kulturális önkéntességet jelent, hanem kollektív identitásépítő folyamatot. A kutatás eredményei összhangban állnak azokkal a szakirodalmi megállapításokkal, amelyek szerint a helyi közösségek és a kulturális aktivitás kulcsszerepet játszanak a települések fenntartható fejlődésében. A kulturális alapú fejlesztések hosszú távon hozzájárulnak a társadalmi kohézió erősödéséhez és a helyi gazdaság élénkítéséhez (Madarász, 2020; Lin et al., 2024).

A kutatás legfőbb következtetései:

A lakosság körében magas a kulturális részvételi hajlandóság, különösen az olyan eseményeken, amelyek helyi kötődéssel bírnak.

A nők és a középkorú generációk a legaktívabbak a művelődő közösségekben.

Az amatőr művészeti csoportok pszichológiai értelemben „védőfaktorként” működnek: erősítik a mentális jóllétet és a társas kapcsolódást.

A fiatal korosztály bevonása stratégiai kérdés; ennek kulcsa a digitális jelenlét és az élményalapú programkínálat fejlesztése.

A civil és önkormányzati szereplők közötti együttműködés nélkülözhetetlen a kulturális ökoszisztéma fenntartásához.

Az eredmények rávilágítanak arra, hogy az amatőr művészeti élet nem csupán kulturális szintér, hanem a helyi társadalom megújulásának egyik legéletképesebb formája (Závogyán, 2022; Vercseg, 2016). A 60 éves Népzenei Együttes példája bizonyítja, hogy megfelelő vezetés és közösségi elkötelezettség mellett a kisvárosi kulturális közösségek képesek hosszú távon fenntartani tevékenységüket és hozzájárulni a helyi identitás megőrzéséhez.

5.1 Következtetések és javaslatok

A kutatási kérdések megválaszolása és a legfontosabb megállapítások összegzése

A kutatás során beigazolódott, hogy az amatőr művészeti és művelődő közösségek Tiszalök szociális tőkéjének meghatározó elemei. A vizsgált közösségek – különösen a **Tiszalöki Népzenei Együttes** és a **Tiszalöki Mámor-Dal-Tánc-Színház Egyesület** – nem csupán kulturális produktumokat hoznak létre, hanem a helyi identitás élő hordozói.

Közösségformáló szerep: A kérdőíves felmérés alapján a lakosság közel 95%-a szerint ezek a csoportok erősítik az összetartozás érzését. Az interjúk megerősítették, hogy a tagok számára a legfontosabb hozadék a „családias hangulat”, a szoros barátságok és a mentális jóllét.

Helyi értékek szinergiája: A lakosság a Tiszát és a Vízerművet tekinti a legfőbb identitásképző értéknek. Az amatőr közösségek ezeket az értékeket építik be produkcióikba, így a kulturális örökség nem múzeumi tárgyként, hanem megélt élményként jelenik meg.

Intézményi háttér: A **Városi Könyvtár és Művelődési Ház** kulcsszerepet tölt be „nyitott intézményként”, biztosítva a fizikai és szakmai infrastruktúrát.

Javaslatok a helyi társadalom fejlesztésére és a közösségek támogatására

A kutatás rávilágított a kritikus pontokra is: a fiatalok alacsony részvételére (5,9%) és az időhiányra, mint fő akadályra (67,6%).

Javaslatok az önkormányzat és a kulturális intézmények számára:

Digitális modernizáció: A lakossági igények alapján elengedhetetlen a közösségi média (TikTok, Instagram) aktívabb használata, interaktív videós tartalmakkal a fiatalabb korosztály eléréséhez.

Kiszámítható finanszírozás: A civil szervezetek számára a pályázatírásban nyújtott szakmai segítség és egy stabilabb önkormányzati támogatási keret biztosítása javasolt a működési bizonytalanság csökkentésére.

Infrastrukturális fejlesztés: A közösségi terek folyamatos korszerűsítése és a technikai eszközpark (pl. mikroportok) bővítése szükséges a színvonalas produkciókhoz.

Lehetőségek az amatőr közösségek számára:

Generációs híd: „Nyílt napok” és közös találkozók szervezése, ahol a fiatalok testközelből ismerhetik meg a csoportok munkáját. Motivációs rendszer: Innovatív megoldásként felmerült a közösségi munka elismerése helyi kedvezményekkel (pl. sportcentrum vagy szolgáltatások igénybevétele).

6. ÖSSZEFOGLALÁS

A dolgozat célja annak feltárása volt, hogy Tiszalök helyi értékei milyen kapcsolatban állnak a település amatőr művészeti és művelődő közösségeivel, valamint hogy e közösségek miként járulnak hozzá a helyi identitás erősítéséhez, a kulturális örökség továbbadásához és a társadalmi kohézió fenntartásához. A vizsgálat abból a feltevésből indult ki, hogy a helyi közösségi aktivitás nem csupán a szabadidő eltöltésének egyik formája, hanem a települési értékek újratermelésének és a közösségi kapcsolatok megerősítésének is fontos terepe.

A dolgozat elméleti része a helyi társadalom, a lokális identitás, a kulturális örökség, a közösségi művelődés és az amatőr művészet fogalmi összefüggéseit tekintette át. A feldolgozott szakirodalom alapján megállapítható, hogy a kistelepülések kulturális életében kiemelt szerepet töltenek be azok az öntevékeny közösségek, amelyek nemcsak őrzik, hanem közvetítik és újra is értelmezik a helyi értékeket. Az amatőr művészeti közösségek így nem pusztán kulturális csoportokként, hanem identitás- és közösségformáló tényezőkként értelmezhetők.

A kutatás empirikus része vegyes módszertani megközelítéssel valósult meg. A dokumentumelemzés mellett 102 fős kérdőíves felmérésre és 14 félig strukturált interjúra támaszkodtam. Az eredmények alapján Tiszalök legfontosabb helyi értékei között a válaszadók elsősorban a természeti adottságokat, különösen a Tiszát, a holtágakat és az arborétumot, valamint a történeti és épített örökséget, mindenekelőtt a Vízerművet emelték ki. Emellett a kulturális közösségek és a közösségi összetartozás is hangsúlyos elemként jelent meg a helyi értékekről alkotott gondolkodásban.

A kérdőíves és interjúk eredmények egyaránt azt mutatták, hogy az amatőr művészeti és művelődő közösségek meghatározó szerepet játszanak Tiszalök kulturális életében. A helyi lakosság jelentős része ismeri és elismeri e közösségek tevékenységét, különösen a Tiszalöki Mámor-Dal-Tánc-Színház Egyesület és a Tiszalöki Népzenei Együttes munkáját. A kutatás rámutatott arra is, hogy ezek a közösségek nemcsak kulturális értékeket közvetítenek, hanem erősítik az összetartozás érzését, támogatják a helyi identitás fennmaradását, és személyes szinten is fontos hozadékokkal járnak: barátságokat, önkifejezési lehetőséget, sikerélményt és közösségi megerősítést nyújtanak tagjaik számára.

A vizsgálat ugyanakkor a közösségi élet nehézségeire is rávilágított. A legfontosabb problémák között jelent meg az időhiány, a fiatalok nehézkes bevonása, az utánpótlás bizonytalansága, valamint a finanszírozási és szervezési terhek jelenléte. Mindezek alapján megállapítható, hogy Tiszalök helyi értékeinek megőrzésében és továbbadásában az amatőr művészeti és művelődő közösségek kulcsszerepet töltenek be, fennmaradásuk azonban tudatos intézményi és közösségi támogatást igényel. A dolgozat végső következtetése szerint a település megtartó ereje jelentős mértékben az összefogásra képes helyi közösségekben rejlik, ezért a jövő egyik legfontosabb feladata a hagyományos értékek korszerű, élményalapú közvetítése és a fiatalabb generációk aktív megszólítása.

A kutatás korlátai indokoltá teszik az eredmények óvatos értelmezését. A kérdőíves felmérés nem reprezentatív mintán alapult, ezért a megállapítások elsősorban tendenciák feltárására, nem pedig a teljes települési lakosságra vonatkozó általános következtetések levonására alkalmasak. Az eredményeket továbbá befolyásolhatta, hogy a válaszok önbevalláson alapultak, és a kérdőívet nagyobb valószínűséggel töltötték ki azok, akik eleve aktívabban kapcsolódnak a helyi közösségi és kulturális élethez. A későbbi kutatásokban ezért indokolt lehet nagyobb és összetételében differenciáltabb minta bevonása, valamint a kérdőíves vizsgálat kiegészítése további interjúkkal, fókuszcsoporthoz beszélgetésekkel vagy esettanulmányokkal. Ezek a módszerek árnyaltabban tárhatják fel a helyi értékekhez, a közösségi részvételhez és az amatőr művészeti közösségek szerepéhez kapcsolódó társadalmi folyamatokat.

7. FELHASZNÁLT IRODALOM

1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről.

2012. évi XXX. törvény a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról.

Arapovics, M. (2016). A közösségfejlesztés alapfogalmai és a kulturális közösségfejlesztés paradigmái. *Kulturális Szemle*, 3(6), 36–53.

Balázs-Hübner, F., & Takács, A. (2021). A hungarikumtól a helyi értékekig. *Kulturális Szemle*, 8(1), 26–49.

Bánkutiné Mihalsik, M. (2023). Érték és közösség. *Közösségi Kapcsolódások*, 3(2), 65–73.

Beke, M. (2013). Az értékfeltárás közösségfejlesztő szerepe. *Kulturális Szemle*.

Beluszky, P. (2001). *Magyarország településföldrajza*. Budapest–Pécs: Dialóg Campus.

Berjokkina, G., & Kuruvilla, K. J. (2023). Smart tourism and cultural heritage. *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*, 15(5), 517–527.

Bodnár, J. (2003). *Vidéki társadalom, helyi közösségek*. Budapest: Új Mandátum.

Bourdieu, P. (1986). The forms of capital. In: Richardson, J. (Ed.): *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education*. New York: Greenwood, 241–258.

Böhm, A. (2006). A helyi társadalom. In: *Társadalmi rétegződés*. Budapest: Új Mandátum, 452–468.

Budai, I., Ellenberger, P., Péterfi, F., & Treszkai, A. (2018). *Közösségi művelődés*. Budapest: NMI.

Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2018). *Designing and conducting mixed methods research* (3. kiad.). SAGE.

Csikszentmihályi, M. (1997). *Flow: Az áramlat*. Budapest: Akadémiai Kiadó.

Csizmadia, Z. (2009). *Együttműködés és hálózatépítés*. Budapest: L'Harmattan.

Csurgó, B., & Szatmári, A. (2014). Vidéki kultúra és lokális identitás. *Metszetek*, 3(4).

Dohorné Kostyál, Zs. (2021). Értékgyűjtés közösségekben. *Kulturális Szemle*.

- Dudás, K. (2015).** Az amatőr művészet hatása az életminőségre. *Kulturális Szemle*, 2(1), 57–79.
- Enyedi, Gy. (1996).** *Regionális folyamatok Magyarországon*. Budapest: Hilscher Rezső Egyesület.
- Farkas, J., Benkei Kovács, B., Balázs-Hübner, A., & Vácziné Takács, E. (2018).** A hungarikumtól a helyi értékekig. *Kulturális Szemle*.
- Görbedi Miklós (1989).** *Tiszalök története*. Tiszalök: Tiszalök Nagyközségi Tanács.
- Halász, L. (1991).** *A művészeti nevelés pszichológiája*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Hankiss, E. (1983).** *Diagnózisok*. Budapest: Magvető Kiadó.
- Horváth, D. (2023).** Közösségfejlesztés helyi szálakon. *Kulturális Szemle*.
- Jakab, A., & Vajda, Á. (2016).** Hagyomány és örökség értelmezése. *Kulturális Szemle*.
- Juhász, E., & Kádár, Á. (2022).** A kultúra közösségeket épít. *Szín – Közösségi Művelődés*, 27(4), 50–53.
- Koncsol, K. (2022).** A közösségfejlesztés lehetősége Toldon. *Kulturális Szemle*.
- Kozma, J. (2004).** *A közösségfejlesztés elméleti és gyakorlati alapjai*. Budapest.
- KSH (2017).** *Tiszalök demográfiai adatai*. Budapest: Központi Statisztikai Hivatal.
- KSH (2022).** *Önkéntesség és kulturális részvétel Magyarországon*. Budapest: Központi Statisztikai Hivatal.
- Lin, X., Shen, Z., Teng, X., & Mao, Q. (2024).** Cultural routes and tourism. *Heritage*, 7(1), 124–145.
- Lovas Kiss, A. (2014).** A helyi értékek értelmezése. *Kulturális Szemle*.
- Madarász, R. (2020).** Kulturális alapú gazdaságfejlesztés. *Kulturális Szemle*.
- Magné Szaitz, M. (2019).** Amatőr művészet és közösségi művelődés.
- Maróti, A. (2014).** Közösségi művelődés. *Kulturális Szemle*.
- Matečić, I., Kesar, O., & Hodak, D. (2022).** Cultural heritage and economy.
- Mezei, A. (2020).** Kulturális közösségfejlesztés módszertana. *Kulturális Szemle*.
- Mérei, F. (1989).** *Közösségek rejtett hálózata*. Budapest: Gondolat.

- Nagy, E. (2022).** Értékfeltárás Szabolcsban. *Szín – Közösségi Művelődés*.
- Pálné Kovács, I. (2008).** *Helyi kormányzás Magyarországon*. Budapest–Pécs: Dialóg Campus.
- Papp, V. C. (2023).** Zagyvaszántó helyi értékei. *Kulturális Szemle*.
- Pléh, C. (2003).** *A lélek és a kultúra pszichológiája*. Budapest: Osiris.
- Putnam, R. D. (2000).** *Bowling alone: The collapse and revival of American community*. New York: Simon & Schuster.
- Tiszalök Város Önkormányzata (2020).** *Településképi Arculati Kézikönyv*. Tiszalök: Tiszalök VKH.
- Tóth, Zs. (2002).** Amatőr művészetek. *Szín – Közösségi Művelődés*.
- Tóth, Zs., Závogyán, M., & Bánkutiné Mihalcsik, M. (2017).** *A nemzeti értékek rendszere*. Budapest.
- Vajda, Á. (2016).** Hagyomány és kulturális örökség. *Kulturális Szemle*, 3(1).
- Vercseg, I. (2016).** *Mi a közösség?* Budapest: Közösségfejlesztők Egyesülete.
- Vitányi, I. (1981).** *A művelődés társadalmi szerepe*. Budapest: Valóság.
- Závogyán, M. (2022).** *A közösségi művelődés korszaka*. Lakitelek: Nemzeti Művelődési Intézet.

8. MELLÉKLET

8.1 Ábrajegyzék

1. ábra: A kérdőívet kitöltők nem szerinti megoszlása	20
2. ábra: A kérdőívet kitöltők életkor szerinti megoszlása.....	21
3. ábra: A kérdőívet kitöltők iskolai végzettség szerinti megoszlása	22
4. ábra: Mióta él Tiszalökön?	23
5. ábra: Mennyire tartja fontosnak a helyi hagyatékokat?	24
6. ábra: Közösségek ismertsége	27
7. ábra: A tiszalöki amatőr művészeti közösségek szerepének megítélése a lakosság körében.....	28
8. ábra: A helyi kulturális és közösségi eseményeken való részvétel.....	29
9. ábra: A helyi közösségi és kulturális életben való részvételt akadályozó tényezők ...	30
10. ábra: A Tiszalökön igényelt közösségi és kulturális programtípusok	31
11. ábra: A helyi közösségek nyitottságának megítélése a lakosság körében	32

8.2 A kutatási kérdőív

Kérdőív Tiszalök helyi értékeiről és közösségeiről

Tisztelt Tiszalöki Lakos!

Tölgyesi Attiláné vagyok a Debreceni Egyetem II. éves Kulturális mediáció mesterszakos hallgatója. Szakdolgozatom témája: Tiszalök helyi értékei, különös tekintettel az amatőr művészeti és művelődő közösségekre.

Ezzel a kérdőívvel az a célom, hogy jobban megismerjem Tiszalök kulturális életét. Vizsgálom a település helyi értékeit, ezen belül is különösen az amatőr művészeti és művelődő közösségeket.

Kérem, segítsen nekem és töltse ki ezt a rövid kérdőívet. Válaszolni a válaszlehetőségek számértékeinek bekarikázásával a legkönnyebb.

A felmérés anonim: nem kérek Öntől személyes adatokat, az elemzés során pedig nem derül ki, hogy melyik választ ki adta; az adatok elemzését összesített formában végezzük. Részvétele önkéntes. Előre is köszönöm a segítségét.

Először kezdjük néhány háttérinformációval, hogy a válaszokat elemezni tudjuk majd.

1. Mi az Ön neve?

1 – férfi 2 – nő

2. Hány éves Ön jelenleg?

1 – 18-29 éves

2 – 30-49 éves

3 – 50-65 éves

4 – 65 év feletti

3. Mi az Ön legmagasabb befejezett iskolai végzettsége?

1 – alapfokú (pl. általános iskola)

2 – középfokú (pl. szakképesítés, érettségi, OKJ)

3 – felsőfokú (pl. főiskola, egyetem)

4. Mióta él Tiszalökön?

1 – kevesebb, mint 5 éve

2 – 5-10 éve

3 – Több, mint 10 éve

4 – Születésem óta

5. Most arról kérdezem, hogy mennyire tartja fontosnak az alábbi helyi hagyatékokat Tiszalökön.

Karikázza be a megfelelő válaszok számértékeit!

5.1 A történelmi hagyatékokat mennyire tartja fontosnak? (pl. Vízierőmű, a régi település emlékei)

1 2 3 4 5 X

egyáltalán nem fontos inkább nem fontos fontos is, meg nem is eléggé

fontos nagyon fontos nem tudom

5.2 A természeti adottságokat mennyire tartja fontosnak? (pl. Tisza, holtágak, a növény- és állatvilág)

1 2 3 4 5 X

egyáltalán nem fontos inkább nem fontos fontos is, meg nem is eléggé fontos

nagyon fontos nem tudom

5.3 A kulturális hagyományokat mennyire tartja fontosnak? (pl. népszokások, rendezvények)

1 2 3 4 5 X

egyáltalán nem fontos inkább nem fontos fontos is, meg nem is eléggé fontos

nagyon fontos nem tudom

5.4 A helyi ételeket, helyi gasztronómiát mennyire tartja fontosnak?

1 2 3 4 5 X

egyáltalán nem fontos inkább nem fontos fontos is, meg nem is eléggé fontos

nagyon fontos nem tudom

5.5 A helyi közösség összetartását mennyire tartja fontosnak?

1 2 3 4 5 X

egyáltalán nem fontos inkább nem fontos fontos is, meg nem is eléggé fontos

nagyon fontos nem tudom

6. Kérem, nevezzen meg egy Ön számára fontos tiszalöki értéket, és írja meg, miért tartja értéknek!

7. Az alábbiak közül melyik, Tiszalökön működő művészeti/művelődő közösségeket ismeri?

Karikázza be az összes olyat, amelyiket ismeri!

1 – Tiszalöki Mámor Dal-Tánc-Színház Egyesület

2 – Tiszalöki Népzenei Együttes

3 – Tiszalökiek Baráti Köre

4 – Csontváry Képzőművészeti Kör

X – Egyiket sem ismerem

8. Milyen egyéb, Tiszalökön működő amatőr művészeti/művelődő közösségeket ismer?

--

X – Nem ismerek mást

9. Mennyire ért egyet az alábbi állításokkal?

Karikázza be a véleményének megfelelő válaszok számértékeit!

9.1 A helyi amatőr művészeti közösségek hozzájárulnak Tiszalök kulturális életének gazdagításához.

1	2	3	4	5	X
egyáltalán nem			inkább nem	egyet is értek, inkább	egyetértek
nagyon egyetértek			nem tudom		
értek egyet	értek egyet		meg nem is		

9.2 A helyi amatőr művészeti közösségek erősítik az összetartozás érzését a településen.

1	2	3	4	5	X
egyáltalán nem			inkább nem	egyet is értek, inkább	egyetértek
nagyon egyetértek			nem tudom		
értek egyet	értek egyet		meg nem is		

9.3 A helyi amatőr művészeti közösségek segítik a helyi hagyományok megőrzését.

1	2	3	4	5	X
egyáltalán nem			inkább nem	egyet is értek, inkább	egyetértek
nagyon egyetértek			nem tudom		
értek egyet	értek egyet		meg nem is		

9.4 A helyi amatőr művészeti közösségek jó szórakozási és szabadidős lehetőséget kínálnak.

1	2	3	4	5	X
---	---	---	---	---	---

egyáltalán nem	inkább nem	egyet is értek, inkább	egyetértek
nagyon egyetértek	nem tudom		
értek egyet	értek egyet	meg nem is	

9.5 A helyi amatőr művészeti közösségek fontosak a település hírneve szempontjából.

1	2	3	4	5	X
egyáltalán nem	inkább nem	egyet is értek, inkább	egyetértek		
nagyon egyetértek	nem tudom				
értek egyet	értek egyet	meg nem is			

Interjúkészítési útmutató és kérdéssor a Tiszalök helyi értékeiről szóló kutatáshoz

Cél: Az interjúk célja, hogy mélyebb betekintést nyerjünk a tiszalöki amatőr művészeti és művelődő közösségek működésébe, a tagok motivációiba, a közösségek társadalmi szerepébe, valamint a helyi értékekhez való viszonyukba.

Interjúalanyok: az amatőr művészeti és művelődő közösségek tagjai és vezetői, a helyi önkormányzat képviselője (pl. polgármester, kulturális bizottsági tag), a Városi Könyvtár és Művelődési Ház munkatársa, a helyi kulturális élet más szereplői (pl. pedagógus, helytörténész)

Interjú struktúra:

Az interjú bevezetése: Tölgyesi Attiláné vagyok a Debreceni Egyetem II. éves Kulturális mediáció mesterszakos hallgatója. Szakdolgozatom témája: Tiszalök helyi értékei, különös tekintettel az amatőr művészeti és művelődő közösségekre. Önnel is szeretnék interjút készíteni, mert véleménye és megfigyelései értékesen árnyalnák a kutatásomat. Az interjúról hangfelvételt készítek, ehhez kérném a szóbeli engedélyét. Biztosítom, hogy a felvételt kizárólag a kutatás céljára használom fel, és az Ön anonimitását garantálom. Köszönöm az együttműködő segítségét!

Kérem, mutassa be röviden azt a közösséget, amelyben részt vesz. Mióta működik a csoport, és milyen fő tevékenységet végeznek?

Mi motiválta Önt arra, hogy csatlakozzon ehhez a csoporthoz, vagy részt vegyen a munkájában?

Milyen rendszerességgel találkoznak, és milyen eseményeken, fellépéseken vesznek részt?

Az Ön véleménye szerint melyek Tiszalök legfontosabb helyi értékei? (Kulturális, természeti, történelmi, közösségi szempontból).

Mit gondol, hogyan járul hozzá az Ön közössége ezeknek a helyi értékeknek a megőrzéséhez és továbbadásához?

Hogyan illeszkedik az Önök tevékenysége a település kulturális életébe? Érzik-e, hogy a helyi lakosság értékeli a munkájukat?

Az Ön véleménye szerint mi az a legfontosabb hozadéka a közösségnek a tagok számára? (Pl. barátságok, tudás elsajátítása, önkifejezés).

Észleli-e, hogy a csoport tevékenysége erősíti a helyi lakosok közötti összetartozás érzését? Ha igen, hogyan?

Milyen kihívásokkal szembesül a közösség a mindennapi működés során (pl. tagtoborzás, finanszírozás, helyszín)?

Hogyan zajlik az utánpótlás nevelése? Vannak-e fiatalok a csoportban, vagy nehézségekbe ütköznek a bevonásukkal kapcsolatban?

Hogyan tudná az önkormányzat vagy a művelődési ház még jobban támogatni az amatőr művészeti és művelődő közösségeket?

Van-e még valami, amit fontosnak tart elmondani Tiszalök értékeiről vagy az Önök közösségéről?

8.3 Nyilatkozatok

NYILATKOZAT

(Interjú készítéséhez és felhasználásához)

A kutatás címe: Tiszaölök helyi értékei, különös tekintettel az amatőr művészeti és művelődő közösségekre

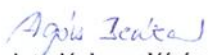
A kutató neve: Tölgyesi Attiláné Kulturális mediáció MA szak

Az intézmény megnevezése: DEBRECENI EGYETEM BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR
NEVELÉS- ÉS MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI INTÉZET MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI ÉS
HUMÁN TANULMÁNYOK TANSZÉK

Alulírott Agócs Beáta (név), mint az interjú alanya, a mai napon az alábbiakról nyilatkozom:

1. **Tájékoztatás:** Kijelentem, hogy a kutató tájékoztattott a kutatás céljáról, a szakdolgozat témájáról és az interjú feldolgozásának módjáról.
2. **Önkéntesség:** A kutatásban való részvételem önkéntes, a beszélgetés során bármikor megtagadhattam volna a válaszadást.
3. **Felhasználás:** Hozzájárulok ahhoz, hogy az interjú során elhangzottak a fenti című szakdolgozatban, illetve az ahhoz kapcsolódó tudományos publikációkban felhasználásra kerüljenek.
4. **Azonosíthatóság (Kérjük, jelölje X-szel a megfelelőt!):**
 - ☐ Hozzájárulok a teljes nevem feltüntetéséhez a dolgozatban.
 - ☒ Csak a monogramom és tisztségem/szerepköröm (pl. intézményvezető, csoporttag) feltüntetéséhez járulok hozzá.
 - ☐ Kérem az adataim teljes anonimizálását, a szövegben csak általános kategóriaként szerepeljek.
5. **Adatvédelem:** Tudomásul veszem, hogy a kutató az adataimat bizalmasan kezeli, és azokat kizárólag a kutatási célok eléréséhez használja fel.

Tiszaölök, 2026. március 10.

Az interjúalany aláírása

NYILATKOZAT
(Interjú készítéséhez és felhasználásához)

A kutatás címe: Tiszaörs helyi értékei, különös tekintettel az amatőr művészeti és művelődő közösségekre

A kutató neve: Tölgyesi Attiláné Kulturális mediáció MA szak

Az intézmény megnevezése: DEBRECENI EGYETEM BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR
NEVELÉS- ÉS MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI INTÉZET MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI ÉS
HUMÁN TANULMÁNYOK TANSZÉK

Alulírott Cserés Csaba (név), mint az interjú alanya, a mai napon az alábbiakról nyilatkozom:

1. **Tájékoztatás:** Kijelentem, hogy a kutató tájékoztatott a kutatás céljáról, a szakdolgozat témájáról és az interjú feldolgozásának módjáról.
2. **Önkéntesség:** A kutatásban való részvételem önkéntes, a beszélgetés során bármikor megtagadhattam volna a válaszadást.
3. **Felhasználás:** Hozzájárulok ahhoz, hogy az interjú során elhangzottak a fenti című szakdolgozatban, illetve az ahhoz kapcsolódó tudományos publikációkban felhasználásra kerüljenek.
4. **Azonosíthatóság (Kérjük, jelölje X-szel a megfelelőt!):**
 - ☐ Hozzájárulok a teljes nevem feltüntetéséhez a dolgozatban.
 - ☒ Csak a monogramom és tisztségem/szerepköröm (pl. intézményvezető, csoporttag) feltüntetéséhez járulok hozzá.
 - ☐ Kérem az adataim teljes anonimizálását, a szövegben csak általános kategóriaként szerepeljek.
5. **Adatvédelem:** Tudomásul veszem, hogy a kutató az adataimat bizalmasan kezeli, és azokat kizárólag a kutatási célok eléréséhez használja fel.

Tiszaörs, 2026. március 10.

Az interjúalany aláírása

NYILATKOZAT

(Interjú készítéséhez és felhasználásához)

A kutatás címe: Tiszaörs helyi értékei, különös tekintettel az amatőr művészeti és művelődő közösségekre

A kutató neve: Tölgyesi Attiláné Kulturális mediáció MA szak

Az intézmény megnevezése: DEBRECENI EGYETEM BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR
NEVELÉS- ÉS MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI INTÉZET MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI ÉS
HUMÁN TANULMÁNYOK TANSZÉK

Alulírott Csikósné Juhász Erika. (név), mint az interjú alanya, a mai napon az alábbiakról nyilatkozom:

1. **Tájékoztatás:** Kijelentem, hogy a kutató tájékoztatott a kutatás céljáról, a szakdolgozat témájáról és az interjú feldolgozásának módjáról.
2. **Önkéntesség:** A kutatásban való részvételem önkéntes, a beszélgetés során bármikor megtagadhattam volna a válaszadást.
3. **Felhasználás:** Hozzájárulok ahhoz, hogy az interjú során elhangzottak a fenti című szakdolgozatban, illetve az ahhoz kapcsolódó tudományos publikációkban felhasználásra kerüljenek.
4. **Azonosíthatóság (Kérjük, jelölje X-szel a megfelelőt!):**
 - ☐ Hozzájárulok a teljes nevem feltüntetéséhez a dolgozatban.
 - ☒ Csak a monogramom és tisztségem/szerepköröm (pl. intézményvezető, csoporttag) feltüntetéséhez járulok hozzá.
 - ☐ Kérem az adataim teljes anonimizálását, a szövegben csak általános kategóriaként szerepeljek.
5. **Adatvédelem:** Tudomásul veszem, hogy a kutató az adataimat bizalmasan kezeli, és azokat kizárólag a kutatási célok eléréséhez használja fel.

Tiszaörs, 2026. március 10.

Az interjúalany aláírása

NYILATKOZAT

(Interjú készítéséhez és felhasználásához)

A kutatás címe: Tiszalök helyi értékei, különös tekintettel az amatőr művészeti és művelődő közösségekre

A kutató neve: Tölgyesi Attiláné Kulturális mediáció MA szak

Az intézmény megnevezése: DEBRECENI EGYETEM BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR
NEVELÉS- ÉS MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI INTÉZET MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI ÉS
HUMÁN TANULMÁNYOK TANSZÉK

Alulírott Cziczerné Darai Erzsébet (név), mint az interjú alanya, a mai napon az alábbiakról nyilatkozom:

1. **Tájékoztatás:** Kijelentem, hogy a kutató tájékoztatott a kutatás céljáról, a szakdolgozat témájáról és az interjú feldolgozásának módjáról.
2. **Önkéntesség:** A kutatásban való részvételem önkéntes, a beszélgetés során bármikor megtagadhattam volna a válaszadást.
3. **Felhasználás:** Hozzájárulok ahhoz, hogy az interjú során elhangzottak a fenti című szakdolgozatban, illetve az ahhoz kapcsolódó tudományos publikációkban felhasználásra kerüljenek.
4. **Azonosíthatóság (Kérjük, jelölje X-szel a megfelelőt!):**
 - ☐ [] Hozzájárulok a teljes nevem feltüntetéséhez a dolgozatban.
 - ☒ [X] Csak a monogramom és tisztségem/szerepköröm (pl. intézményvezető, csoporttag) feltüntetéséhez járulok hozzá.
 - ☐ [] Kérem az adataim teljes anonimizálását, a szövegben csak általános kategóriaként szerepeljek.
5. **Adatvédelem:** Tudomásul veszem, hogy a kutató az adataimat bizalmasan kezeli, és azokat kizárólag a kutatási célok eléréséhez használja fel.

Tiszalök, 2026. március 10.

Az interjúalany aláírása

NYILATKOZAT

(Interjú készítéséhez és felhasználásához)

A kutatás címe: Tiszalök helyi értékei, különös tekintettel az amatőr művészeti és művelődő közösségekre

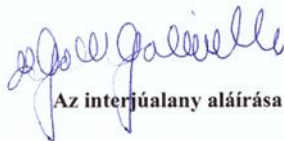
A kutató neve: Tölgyesi Attiláné Kulturális mediáció MA szak

Az intézmény megnevezése: DEBRECENI EGYETEM BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR
NEVELÉS- ÉS MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI INTÉZET MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI ÉS
HUMÁN TANULMÁNYOK TANSZÉK

Alulírott Dr. Gáll Gabriella. (név), mint az interjú alanya, a mai napon az alábbiakról nyilatkozom:

1. **Tájékoztatás:** Kijelentem, hogy a kutató tájékoztattott a kutatás céljáról, a szakdolgozat témájáról és az interjú feldolgozásának módjáról.
2. **Önkéntesség:** A kutatásban való részvételem önkéntes, a beszélgetés során bármikor megtagadhattam volna a válaszadást.
3. **Felhasználás:** Hozzájárulok ahhoz, hogy az interjú során elhangzottak a fenti című szakdolgozatban, illetve az ahhoz kapcsolódó tudományos publikációkban felhasználásra kerüljenek.
4. **Azonosíthatóság (Kérjük, jelölje X-szel a megfelelőt!):**
 - ☐ Hozzájárulok a teljes nevem feltüntetéséhez a dolgozatban.
 - ☒ Csak a monogramom és tisztségem/szerepköröm (pl. intézményvezető, csoporttag) feltüntetéséhez járulok hozzá.
 - ☐ Kérem az adataim teljes anonimizálását, a szövegben csak általános kategóriaként szerepeljek.
5. **Adatvédelem:** Tudomásul veszem, hogy a kutató az adataimat bizalmasan kezeli, és azokat kizárólag a kutatási célok eléréséhez használja fel.

Tiszalök, 2026. március 10.

Az interjúalany aláírása

NYILATKOZAT

(Interjú készítéséhez és felhasználásához)

A kutatás címe: Tiszalök helyi értékei, különös tekintettel az amatőr művészeti és művelődő közösségekre

A kutató neve: Tölgyesi Attiláné Kulturális mediáció MA szak

Az intézmény megnevezése: DEBRECENI EGYETEM BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR
NEVELÉS- ÉS MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI INTÉZET MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI ÉS
HUMÁN TANULMÁNYOK TANSZÉK

Alulírott Gömze Sándor (név), mint az interjú alanya, a mai napon az alábbiakról nyilatkozom:

1. **Tájékoztatás:** Kijelentem, hogy a kutató tájékoztatott a kutatás céljáról, a szakdolgozat témájáról és az interjú feldolgozásának módjáról.
2. **Önkéntesség:** A kutatásban való részvételem önkéntes, a beszélgetés során bármikor megtagadhattam volna a válaszadást.
3. **Felhasználás:** Hozzájárulok ahhoz, hogy az interjú során elhangzottak a fenti című szakdolgozatban, illetve az ahhoz kapcsolódó tudományos publikációkban felhasználásra kerüljenek.
4. **Azonosíthatóság (Kérjük, jelölje X-szel a megfelelőt!):**
 - ☐ Hozzájárulok a teljes nevem feltüntetéséhez a dolgozatban.
 - ☒ Csak a monogramom és tisztségem/szerepköröm (pl. intézményvezető, csoporttag) feltüntetéséhez járulok hozzá.
 - ☐ Kérem az adataim teljes anonimizálását, a szövegben csak általános kategóriaként szerepeljek.
5. **Adatvédelem:** Tudomásul veszem, hogy a kutató az adataimat bizalmasan kezeli, és azokat kizárólag a kutatási célok eléréséhez használja fel.

Tiszalök, 2026. március 10.

Az interjúalany aláírása

NYILATKOZAT

(Interjú készítéséhez és felhasználásához)

A kutatás címe: Tiszalök helyi értékei, különös tekintettel az amatőr művészeti és művelődő közösségekre

A kutató neve: Tölgyesi Attiláné Kulturális mediáció MA szak

Az intézmény megnevezése: DEBRECENI EGYETEM BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR
NEVELÉS- ÉS MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI INTÉZET MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI ÉS
HUMÁN TANULMÁNYOK TANSZÉK

Alulírott Körei Lászlóné. (név), mint az interjú alanya, a mai napon az alábbiakról nyilatkozom:

1. **Tájékoztatás:** Kijelentem, hogy a kutató tájékoztatott a kutatás céljáról, a szakdolgozat témájáról és az interjú feldolgozásának módjáról.
2. **Önkéntesség:** A kutatásban való részvételem önkéntes, a beszélgetés során bármikor megtagadhattam volna a válaszadást.
3. **Felhasználás:** Hozzájárulok ahhoz, hogy az interjú során elhangzottak a fenti című szakdolgozatban, illetve az ahhoz kapcsolódó tudományos publikációkban felhasználásra kerüljenek.
4. **Azonosíthatóság (Kérjük, jelölje X-szel a megfelelőt!):**
 - ☐ [] Hozzájárulok a teljes nevem feltüntetéséhez a dolgozatban.
 - ☒ [X] Csak a monogramom és tisztségem/szerepköröm (pl. intézményvezető, csoporttag) feltüntetéséhez járulok hozzá.
 - ☐ [] Kérem az adataim teljes anonimizálását, a szövegben csak általános kategóriaként szerepeljek.
5. **Adatvédelem:** Tudomásul veszem, hogy a kutató az adataimat bizalmasan kezeli, és azokat kizárólag a kutatási célok eléréséhez használja fel.

Tiszalök, 2026. március 10.

Az interjúalany aláírása

NYILATKOZAT
(Interjú készítéséhez és felhasználásához)

A kutatás címe: Tiszalök helyi értékei, különös tekintettel az amatőr művészeti és művelődő közösségekre

A kutató neve: Tölgyesi Attiláné Kulturális mediáció MA szak

Az intézmény megnevezése: DEBRECENI EGYETEM BŐLCSESZETTUDOMÁNYI KAR
NEVELÉS- ÉS MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI INTÉZET MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI ÉS
HUMÁN TANULMÁNYOK TANSZÉK

Alulírott Mezei Attila. (név), mint az interjú alanya, a mai napon az alábbiakról nyilatkozom:

1. **Tájékoztatás:** Kijelentem, hogy a kutató tájékoztatott a kutatás céljáról, a szakdolgozat témájáról és az interjú feldolgozásának módjáról.
2. **Önkéntesség:** A kutatásban való részvételem önkéntes, a beszélgetés során bármikor megtagadhattam volna a válaszadást.
3. **Felhasználás:** Hozzájárulok ahhoz, hogy az interjú során elhangzottak a fenti című szakdolgozatban, illetve az ahhoz kapcsolódó tudományos publikációkban felhasználásra kerüljenek.
4. **Azonosíthatóság (Kérjük, jelölje X-szel a megfelelőt!):**
 - [] Hozzájárulok a teljes nevem feltüntetéséhez a dolgozatban.
 - ☒ Csak a monogramom és tisztségem/szerepköröm (pl. intézményvezető, csoporttag) feltüntetéséhez járulok hozzá.
 - [] Kérem az adataim teljes anonimizálását, a szövegben csak általános kategóriaként szerepeljek.
5. **Adatvédelem:** Tudomásul veszem, hogy a kutató az adataimat bizalmasan kezeli, és azokat kizárólag a kutatási célok eléréséhez használja fel.

Tiszalök, 2026. március 10.

Az interjúalany aláírása

NYILATKOZAT

(Interjú készítéséhez és felhasználásához)

A kutatás címe: Tiszalök helyi értékei, különös tekintettel az amatőr művészeti és művelődő közösségekre

A kutató neve: Tölgyesi Attiláné Kulturális mediáció MA szak

Az intézmény megnevezése: DEBRECENI EGYETEM BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR
NEVELÉS- ÉS MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI INTÉZET MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI ÉS
HUMÁN TANULMÁNYOK TANSZÉK

Alulírott Nagy Emese. (név), mint az interjú alanya, a mai napon az alábbiakról nyilatkozom:

1. **Tájékoztatás:** Kijelentem, hogy a kutató tájékoztatott a kutatás céljáról, a szakdolgozat témájáról és az interjú feldolgozásának módjáról.
2. **Önkéntesség:** A kutatásban való részvételem önkéntes, a beszélgetés során bármikor megtagadhattam volna a válaszadást.
3. **Felhasználás:** Hozzájárulok ahhoz, hogy az interjú során elhangzottak a fenti című szakdolgozatban, illetve az ahhoz kapcsolódó tudományos publikációkban felhasználásra kerüljenek.
4. **Azonosíthatóság (Kérjük, jelölje X-szel a megfelelőt!):**
 - ☐ Hozzájárulok a teljes nevem feltüntetéséhez a dolgozatban.
 - ☒ Csak a monogramom és tisztségem/szerepköröm (pl. intézményvezető, csoporttag) feltüntetéséhez járulok hozzá.
 - ☐ Kérem az adataim teljes anonimizálását, a szövegben csak általános kategóriaként szerepeljek.
5. **Adatvédelem:** Tudomásul veszem, hogy a kutató az adataimat bizalmasan kezeli, és azokat kizárólag a kutatási célok eléréséhez használja fel.

Tiszalök, 2026. március 10.

Az interjúalany aláírása

NYILATKOZAT

(Interjú készítéséhez és felhasználásához)

A kutatás címe: Tiszaölök helyi értékei, különös tekintettel az amatőr művészeti és művelődő közösségekre

A kutató neve: Tölgyesi Attiláné Kulturális mediáció MA szak

Az intézmény megnevezése: DEBRECENI EGYETEM BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR
NEVELÉS- ÉS MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI INTÉZET MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI ÉS
HUMÁN TANULMÁNYOK TANSZÉK

Alulírott Pappné Kórik Judit (név), mint az interjú alanya, a mai napon az alábbiakról nyilatkozom:

1. **Tájékoztatás:** Kijelentem, hogy a kutató tájékoztatott a kutatás céljáról, a szakdolgozat témájáról és az interjú feldolgozásának módjáról.
2. **Önkéntesség:** A kutatásban való részvételem önkéntes, a beszélgetés során bármikor megtagadhattam volna a válaszadást.
3. **Felhasználás:** Hozzájárulok ahhoz, hogy az interjú során elhangzottak a fenti című szakdolgozatban, illetve az ahhoz kapcsolódó tudományos publikációkban felhasználásra kerüljenek.
4. **Azonosíthatóság (Kérjük, jelölje X-szel a megfelelőt!):**
 - ☐ Hozzájárulok a teljes nevem feltüntetéséhez a dolgozatban.
 - ☒ Csak a monogramom és tisztségem/szerepköröm (pl. intézményvezető, csoporttag) feltüntetéséhez járulok hozzá.
 - ☐ Kérem az adataim teljes anonimizálását, a szövegben csak általános kategóriaként szerepeljek.
5. **Adatvédelem:** Tudomásul veszem, hogy a kutató az adataimat bizalmasan kezeli, és azokat kizárólag a kutatási célok eléréséhez használja fel.

Tiszaölök, 2026. március 10.

Az interjúalany aláírása

NYILATKOZAT

(Interjú készítéséhez és felhasználásához)

A kutatás címe: Tiszalök helyi értékei, különös tekintettel az amatőr művészeti és művelődő közösségekre

A kutató neve: Tölgyesi Attiláné Kulturális mediáció MA szak

Az intézmény megnevezése: DEBRECENI EGYETEM BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR
NEVELÉS- ÉS MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI INTÉZET MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI ÉS
HUMÁN TANULMÁNYOK TANSZÉK

Alulírott Rókané Bagdi Anrea. (név), mint az interjú alanya, a mai napon az alábbiakról nyilatkozom:

1. **Tájékoztatás:** Kijelentem, hogy a kutató tájékoztatott a kutatás céljáról, a szakdolgozat témájáról és az interjú feldolgozásának módjáról.
2. **Önkéntesség:** A kutatásban való részvételem önkéntes, a beszélgetés során bármikor megtagadhattam volna a válaszadást.
3. **Felhasználás:** Hozzájárulok ahhoz, hogy az interjú során elhangzottak a fenti című szakdolgozatban, illetve az ahhoz kapcsolódó tudományos publikációkban felhasználásra kerüljenek.
4. **Azonosíthatóság (Kérjük, jelölje X-szel a megfelelőt!):**
 - ☐ Hozzájárulok a teljes nevem feltüntetéséhez a dolgozatban.
 - ☒ Csak a monogramom és tisztségem/szerepköröm (pl. intézményvezető, csoporttag) feltüntetéséhez járulok hozzá.
 - ☐ Kérem az adataim teljes anonimizálását, a szövegben csak általános kategóriaként szerepeljek.
5. **Adatvédelem:** Tudomásul veszem, hogy a kutató az adataimat bizalmasan kezeli, és azokat kizárólag a kutatási célok eléréséhez használja fel.

Tiszalök, 2026. március 10.

Rókané Bagdi Anrea

Az interjúalany aláírása

NYILATKOZAT

(Interjú készítéséhez és felhasználásához)

A kutatás címe: Tiszalök helyi értékei, különös tekintettel az amatőr művészeti és művelődő közösségekre

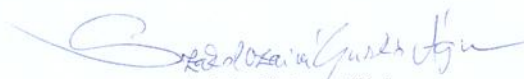
A kutató neve: Tölgyesi Attiláné Kulturális mediáció MA szak

Az intézmény megnevezése: DEBRECENI EGYETEM BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR
NEVELÉS- ÉS MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI INTÉZET MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI ÉS
HUMÁN TANULMÁNYOK TANSZÉK

Alulírott Szakolczainé Suskó Ágnes. (név), mint az interjú alanya, a mai napon az alábbiakról nyilatkozom:

1. **Tájékoztatás:** Kijelentem, hogy a kutató tájékoztatott a kutatás céljáról, a szakdolgozat témájáról és az interjú feldolgozásának módjáról.
2. **Önkéntesség:** A kutatásban való részvételem önkéntes, a beszélgetés során bármikor megtagadhattam volna a válaszadást.
3. **Felhasználás:** Hozzájárulok ahhoz, hogy az interjú során elhangzottak a fenti című szakdolgozatban, illetve az ahhoz kapcsolódó tudományos publikációkban felhasználásra kerüljenek.
4. **Azonosíthatóság (Kérjük, jelölje X-szel a megfelelőt!):**
 - ☐ [] Hozzájárulok a teljes nevem feltüntetéséhez a dolgozatban.
 - ☒ [X] Csak a monogramom és tisztségem/szerepköröm (pl. intézményvezető, csoporttag) feltüntetéséhez járulok hozzá.
 - ☐ [] Kérem az adataim teljes anonimizálását, a szövegben csak általános kategóriaként szerepeljek.
5. **Adatvédelem:** Tudomásul veszem, hogy a kutató az adataimat bizalmasan kezeli, és azokat kizárólag a kutatási célok eléréséhez használja fel.

Tiszalök, 2026. március 10.

Az interjúalany aláírása

NYILATKOZAT

(Interjú készítéséhez és felhasználásához)

A kutatás címe: Tiszalök helyi értékei, különös tekintettel az amatőr művészeti és művelődő közösségekre

A kutató neve: Tölgyesi Attiláné Kulturális mediáció MA szak

Az intézmény megnevezése: DEBRECENI EGYETEM BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR
NEVELÉS- ÉS MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI INTÉZET MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI ÉS
HUMÁN TANULMÁNYOK TANSZÉK

Alulírott Tölgyesi Attila. (név), mint az interjú alanya, a mai napon az alábbiakról nyilatkozom:

1. **Tájékoztatás:** Kijelentem, hogy a kutató tájékoztatott a kutatás céljáról, a szakdolgozat témájáról és az interjú feldolgozásának módjáról.
2. **Önkéntesség:** A kutatásban való részvételem önkéntes, a beszélgetés során bármikor megtagadhattam volna a válaszadást.
3. **Felhasználás:** Hozzájárulok ahhoz, hogy az interjú során elhangzottak a fenti című szakdolgozatban, illetve az ahhoz kapcsolódó tudományos publikációkban felhasználásra kerüljenek.
4. **Azonosíthatóság (Kérjük, jelölje X-szel a megfelelőt!):**
 - ☐ Hozzájárulok a teljes nevem feltüntetéséhez a dolgozatban.
 - ☒ Csak a monogramom és tisztségem/szerepköröm (pl. intézményvezető, csoporttag) feltüntetéséhez járulok hozzá.
 - ☐ Kérem az adataim teljes anonimizálását, a szövegben csak általános kategóriaként szerepeljek.
5. **Adatvédelem:** Tudomásul veszem, hogy a kutató az adataimat bizalmasan kezeli, és azokat kizárólag a kutatási célok eléréséhez használja fel.

Tiszalök, 2026. március 10.

Az interjúalany aláírása

NYILATKOZAT

(Interjú készítéséhez és felhasználásához)

A kutatás címe: Tiszalök helyi értékei, különös tekintettel az amatőr művészeti és művelődő közösségekre

A kutató neve: Tölgyesi Attiláné Kulturális mediáció MA szak

Az intézmény megnevezése: DEBRECENI EGYETEM BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR
NEVELÉS- ÉS MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI INTÉZET MŰVELŐDÉSTUDOMÁNYI ÉS
HUMÁN TANULMÁNYOK TANSZÉK

Alulírott Vajdáné Plósz Jolán. (név), mint az interjú alanya, a mai napon az alábbiakról nyilatkozom:

1. **Tájékoztatás:** Kijelentem, hogy a kutató tájékoztatott a kutatás céljáról, a szakdolgozat témájáról és az interjú feldolgozásának módjáról.
2. **Önkéntesség:** A kutatásban való részvételem önkéntes, a beszélgetés során bármikor megtagadhattam volna a válaszadást.
3. **Felhasználás:** Hozzájárulok ahhoz, hogy az interjú során elhangzottak a fenti című szakdolgozatban, illetve az ahhoz kapcsolódó tudományos publikációkban felhasználásra kerüljenek.
4. **Azonosíthatóság (Kérjük, jelölje X-szel a megfelelőt!):**
 - [] Hozzájárulok a teljes nevem feltüntetéséhez a dolgozatban.
 - ☒ Csak a monogramom és tisztségem/szerepköröm (pl. intézményvezető, csoporttag) feltüntetéséhez járulok hozzá.
 - [] Kérem az adataim teljes anonimizálását, a szövegben csak általános kategóriaként szerepeljek.
5. **Adatvédelem:** Tudomásul veszem, hogy a kutató az adataimat bizalmasan kezeli, és azokat kizárólag a kutatási célok eléréséhez használja fel.

Tiszalök, 2026. március 10.

Vajdáné Plósz Jolán
Az interjúalany aláírása